

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Zdanění potravin
Taxation on Food

Student:
Vedoucí diplomové práce:

Lucie Hejčmanová
Dr Mgr. Damian Czudek, Ph.D.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Hejmanová**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208T011 Ekonomika a právo v podnikání**
Téma: **Zdanění potravin**
Taxation on Food
Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika (ne)zdravých potravin; účel a cíl omezení jejich spotřeby
  3. Analýza právní úpravy zdanění potravin v České republice a Evropské unii
  4. Výsledky srovnání, dopady zavedení jednotlivých daní, návrhy de lege ferenda.
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

EUROPEAN UNION. *Taxation Trends in the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019. ISBN 978-92-76-00658-9.
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
OECD. *Consumption Tax Trends 2012: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues*. Paris: OECD Publishing, 2012. 224 s. ISBN 978-92-64-18138-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Dr Mgr. Damian Czudek, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2019
Datum odevzdání: 24.04.2020

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.
[Přílohy č. 1, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnil/a.]

V Ostravě dne

18.4.2020

Lucie Kejčmanová

jméno a příjmení studenta

Obsah

1	Úvod	7
2	Charakteristika (ne)zdravých potravin; účel a cíl omezení jejich spotřeby	9
2.1	Spotřební daň	10
2.2	Daň z přidané hodnoty	13
2.3	Cla	19
2.4	Silniční daň a daň z příjmů	21
2.5	Selektivní zdanění vybraných výrobků ve vybraných zemích	21
2.5.1	Cukr	21
2.5.2	Sůl	24
2.5.3	Tuk	25
2.5.4	Káva	25
2.5.5	Energetické nápoje	26
2.5.6	Lihoviny	27
2.5.7	Tabák	27
3	Analýza právní úpravy zdanění potravin v České republice a Evropské unii	31
3.1	Maďarsko	31
3.1.1	Zákon o dani z výrobků pro veřejné zdraví	32
3.2	Dánsko	35
3.2.1	Zdanění čokolády a cukrovinek	35
3.2.2	Zdanění zmrzliny	37
3.2.3	Zdanění kávy	39
3.3	Německo	41
3.3.1	Zákon o dani z kávy	41
3.4	Norsko	43
3.4.1	Daň z cukru	44
3.4.2	Daň z čokolády a výrobků z cukru	44
3.5	Finsko	45
3.5.1	Daň ze sladkostí, zmrzliny a nápojů	45
3.6	Francie	49
3.6.1	Zákon o dani z přidané hodnoty	49
3.6.2	Daňový řád	50
3.7	Česká republika	54
4	Výsledky srovnání, dopady zavedení jednotlivých daní, návrhy de lege ferenda ..	55
4.1	Dopad zavedení daně z (ne)zdravých potravin u vybraných států	55

4.2 Doporučení v případě zavedení daně z (ne)zdravých potravin pro Českou republiku	61
5 Závěr	65
Seznam použité literatury	67
Seznam zkratk	75

1 Úvod

Nadměrná konzumace potravin s vysokým obsahem nasycených tuků, solí a cukru vede k nadváze, obezitě a vysokému krevnímu tlaku. S těmito problémy jsou spojeny další závažné onemocnění, které negativně dopadají na lidské zdraví.

V České republice, ale i ve světě dochází k investování do programů, které mají lidi motivovat k lepšímu stravování, zdravějšímu jídlu a většímu pohybu. Průzkumy ukázaly, že tato cesta k nižší obezitě nevede, ba naopak obezita u lidí přibývá. Vysoký podíl na tom má marketing potravinářského průmyslu a široce dostupné a levné nezdravé potraviny. Kombinací zdanění nezdravých potravin a dotací zdravých potravin (ovoce, zelenina) by vláda mohla zlepšit zdraví obyvatelstva.

Zavedením daně si vláda slibuje nižší poptávku po produktech obsahující vysoké množství nasycených tuků, solí a cukru, a zároveň nižší náklady na veřejnou zdravotní péči, která se hradí ze státního rozpočtu. Dále si vláda od těchto daní slibuje navýšení příjmů do státního rozpočtu a následně tyto vybrané finanční prostředky investovat do zdravotnictví.¹

Zavedená daň má mít dvojitý účinek. Jednak do ceny produktů zahrnout náklady spojené s odstraněním negativních externalit, které souvisí se spotřebou těchto produktů a docílit snížení spotřeby těchto produktů, které způsobují negativní externalitu.²

Cílem této práce je zhodnotit současnou situaci v České republice z hlediska zdanění potravin, porovnat se situací v Evropě a navrhnout změnu či doporučení v českém daňovém systému. Diplomová práce se tak zabývá porovnáním situace v České republice a Evropě. Po prostudování a zpracování této problematiky bych měla být schopna potvrdit mou hypotézu, že zavedení daně z (ne)zdravých potravin, nemusí mít vždy pozitivní vliv na snížení obezity v zemi a zlepšení zdraví obyvatel, ale může mít negativní dopad na ekonomiku země.

---

¹ THE CONVERSATION. *Why the government should tax unhealthy foods and subsidise nutritious ones.* In: Theconversation.cz [online]. 14. 2. 2017 [vid. 26. 2. 2020]. Dostupné z: <http://theconversation.com/why-the-government-should-tax-unhealthy-foods-and-subsidise-nutritious-ones-72790>

² EKONOMICKÝ DENÍK. *Daň z cukru platí skoro ve čtyřiceti zemích. Výsledky jsou rozporuplné.* In: Ekonomickydenik.cz [online]. 15. 8. 2019 [vid. 26. 02. 2020]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/dan-cukru-plati-skoro-ve-ctyriceti-zemich-vysledky-jsou-rozporuplne/>

Existuje mnoho možností, jak zatížit nezdravé potraviny a tím zvýšit jejich spotřební ceny v maloobchodních řetězcích. Vláda může uvalit clo na dovoz zboží do země, schválit zvláštní spotřební daně z cukru, soli nebo tuku a v neposlední řadě má možnost využít daně z přidané hodnoty. Nezdravé potraviny nebo nealkoholické nápoje obsahující přidaný cukr by bylo možné třeba zařadit do skupiny s 21 % daní z přidané hodnoty.

Dále si v diplomové práci blíže přiblížíme změnu právní úpravy u zdanění piva v České republice a právní úpravy nezdravých potravin ve vybraných státech Evropské unie, tj. ve Francii, Německu, Finsku, Norsku, Dánsku a Maďarsku. Součástí bude vymezení předmětu daně a výčet sazeb. U vybraných výrobků bude proveden výpočet sazeb pro Českou republiku v souladu s její ekonomickou situací a ukážeme si celkový možný příjem do našeho státního rozpočtu, pokud by se vláda rozhodla jednu ze zvláštních spotřebních daní zavést.

Nakonec si ukážeme, zda zavedené daně v jednotlivých státech Evropské unie měly účinek v omezení spotřebě nezdravých potravin, a tím zlepšení zdraví obyvatel. Předpokládám, že cíle „zvýšení příjmů do státního rozpočtu“ bude v každém státě docíleno. V Dánsku došlo ke zrušení daně z nasycených tuků a ve Finsku ke zrušení daně z cukrovinek a zmrzliny. V těchto případech si řekneme důvody, které vedly ke zrušení daně a ony důvody vezmeme v úvahu v rámci doporučení.

V diplomové práci je využita metoda deskripce, analýzy, komparace, dedukce a indukce. Práce je dále zpracována k právnímu stavu ke dni 30.03.2020.

2 Charakteristika (ne)zdravých potravin; účel a cíl omezení jejich spotřeby

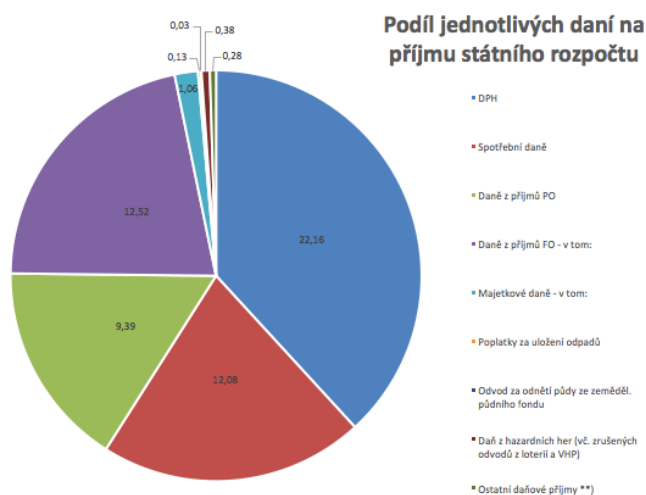
V této kapitole se zaměřím na charakteristiku jednotlivých daní, které se mohou uplatnit při cíleném omezení spotřeby vybraných výrobků. Jedná se zejména o spotřební daň, daň z přidané hodnoty a cla.

Dále blíže specifikuju vybrané (ne)zdravé potraviny a jejich zdanění v jiných členských státech Evropské unie. Především se zaměřím na Českou republiku, Maďarsko, Dánsko, Německo, Francii, Finsko a Norsko.

Pro lepší pochopení důležitosti spotřebních daní a daně z přidané hodnoty jsem na základě dat z ministerstva financí vytvořila níže přiložený koláčový graf č. 2.1, který ukazuje podíl jednotlivých daní na příjmech státního rozpočtu.

V roce 2019 stát celkově inkasoval do státního rozpočtu 1 523,23 mld. Kč, což je o 119,31 mld. Kč více než v předchozím roce. Z toho daňové příjmy činily výše 1 314,41 mld. Kč a daňové příjmy bez příspěvku na sociální zabezpečení činily 762,71 mld. Kč. Co se týká daně z přidané hodnoty v České republice, její procentní podíl činí 22,16 na celkových daňových příjmech, a tím se řadí mezi nejdůležitější vybírané daně. Výše podílu spotřebních daní na příjmu státního rozpočtu činí 12,08. Tabulka, z které se vycházelo je přiložena v příloze č. 1.

Graf č. 2.1: Procentní podíl jednotlivých daní na příjmu státního rozpočtu v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ministerstva financí³

³ MINISTERSTVO FINANCÍ. *Výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2019 je o 11,5 mld. lepší než očekávání.* In: MFČR [online]. 3.1.2020 [vid. 27.2.2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/pokladni-plneni-sr-37026>

2.1 Spotřební daň

Evropská unie

Cílem Evropské unie je harmonizace spotřebních daňových sazeb a struktur, protože se daně promítají do cen výrobků a mohou se stát překážkou volného obchodu. Sazby spotřebních daní a jejich struktura se v každém členském státu liší. Rozdíly v míře zdanění vedou ke ztrátám zisku nebo dokonce k podvodům.⁴

Jiné spotřební daně, než daň z minerálních olejů, energetických produktů, tabáku, alkoholu, piva a vína nesmí v členském státu existovat. Výjimka je u daní, které netvoří překážku volného obchodu.

Základ daně je harmonizován pomocí klasifikace Jednotného celního sazebníku a sazby daní jsou určeny její minimální výší. Minimální výše může být i nulová.

V roce 2003 byla daň z minerálních olejů rozšířena o daň z uhlí a daň z elektrické energie. A nyní jsou řazeny mezi ekologické daně.⁵

Česká republika

Spotřební daň patří mezi daně nepřímé a selektivní, kde předmětem daně jsou vybrané výrobky. Slouží pro navýšení příjmů státního rozpočtu, kdy spotřební daň tvoří přibližně 14 % z příjmů státního rozpočtu, a omezení spotřeby vybraných výrobků. Spotřební daň je spravována celními orgány, nikoliv finančními úřady, jak je tomu u daně silniční.⁶

Česká republika přijala zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, kde jsou předmětem daně vybrané výrobky tzn. minerální oleje, pivo, víno a meziprodukty, líh a tabákové výrobky.⁷

---

⁴ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Nepřímé daně*. In: Evropský parlament [online]. 1. 5. 2019 [vid. 30.3. 2020]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/81/neprime-dane>; OECD. *Consumption Tax Trends 2012: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues*. Paris: OECD Publishing. 224 s.

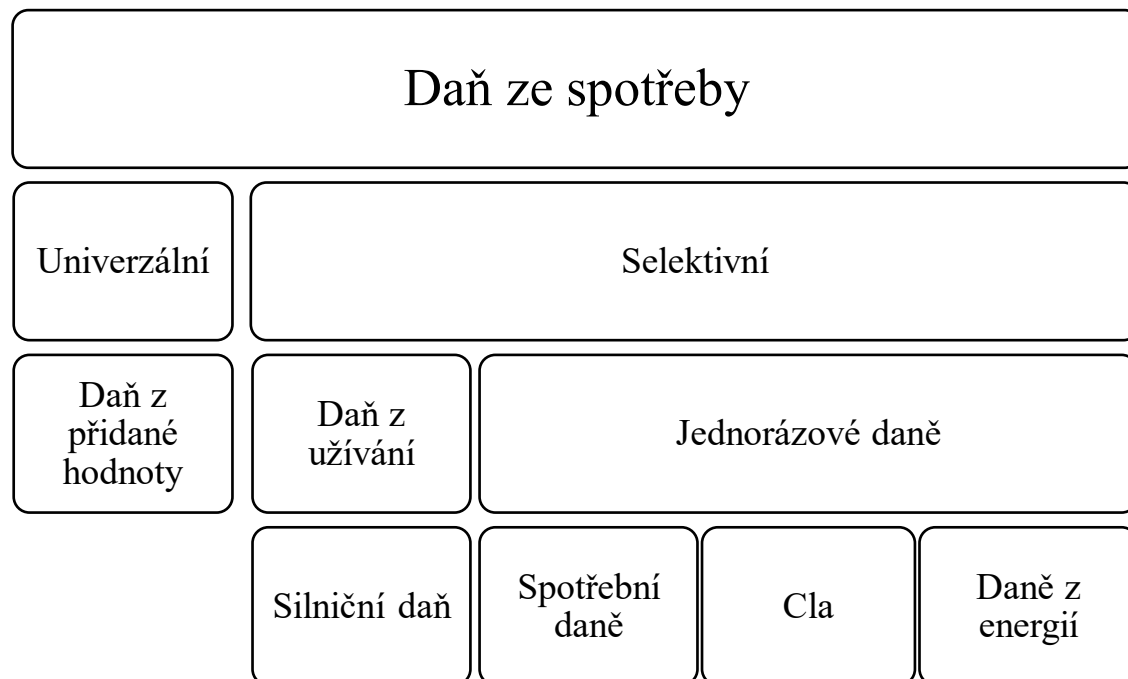
⁵ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018.

⁶ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2016.

⁷ Ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Na každý výrobek je uvalena jiná výše daně, která se mění každý rok a počítá se v různých měrných jednotkách. Lih a minerální oleje se uvádí v korunách za litr, pivo, víno a meziprodukty se uvádí v korunách za hektolitr, cigarety se uvádějí v korunách za kus a surový tabák se uvádí v korunách za kilogram.⁸

Schéma 1: Daň ze spotřeby

Zdroj: vlastní zpracování na základě ⁹

Předmět daně

Dle § 7 zákona o spotřebních daních jsou předmětem daně vybrané výrobky, které byly dovezené nebo vyrobené na území Evropské unie.¹⁰

⁸ ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Spotřební daň – kdo a v jaké výši ji platí?* In: ČSOB [online]. 13. 5. 2019 [vid. 27. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/spotrebni-dan-kdo-a-v-jake-vysi-ji-plati/>; OECD. *Consumption Tax Trends 2012: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues*. Paris: OECD Publishing. 224 s.

⁹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2016.

¹⁰ Ustanovení § 7 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Plátce daně

Plátcem daně je fyzická nebo právnická osoba, která je oprávněným příjemcem, odesílatelem nebo výrobcem, a provozovatelem daňového skladu, tzn. mají povinnost daň přiznat a zaplatit.

Dále je například plátcem daně právnická a fyzická osoba, již vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit při dovozu, při použití vybraných výrobků osvobozených od daně pro jiné účely, než na které se osvobození od daně vztahuje, při použití vybraných výrobků, u nichž byla vrácená daň, pro jiné účely, než na které se vrácení daně vztahuje a při ztrátě nebo znehodnocení vybraných výrobků.

Jestliže se neprokáže, že vybrané výrobky nejsou pro osobní spotřebu nebo že se jedná o vybrané výrobky zdaněné, či se neprokáže způsob jejich nabytí oprávněně bez daně.

Při ztrátě nebo poškození výrobků vzniká také povinnost zaplatit daň.¹¹

Osvobození od daně

Vybrané výrobky jsou osvobozené od daně dle § 11, jestliže byly

- dovezené a vztahuje se na osvobození příležitostného dovozu zboží v osobních zavazadlech apod. dle odst. 1 písm. a,
- nakoupené bez daně za stavu ohrožení státu a válečného stavu dle odst. 1 písm. b,
- dovezené nebo dopravené z území jiného členského státu Evropské unie na daňové území České republiky pro ozbrojené síly státu dle odst. 1 písm. d,
- dopravené osobám uvedeným v § 15 odst. 1 z jiného členského státu dle odst. 1 písm. e,
- dovezené ze třetích zemí dle odst. 1 písm. f,
- dovezené mezinárodními organizacemi nebo jejich členy, pokud jsou tyto vybrané výrobky v rámci omezení mezinárodními organizacemi nebo jejich členy, pokud jsou tyto vybrané výrobky v rámci omezení dle odst. 1 písm. g.¹²

---

¹¹ Ustanovení § 4 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

¹² Ustanovení § 11 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

V našem případě je od daně například osvobozený líh, který byl použitý jako vstupní materiál při výrobě potravin, látek pro aromatizaci potravin nebo u čokoládových výrobků, kde obsah lihu nesmí přesáhnout 8,5 litru etanolu ve 100 kg.¹³

Víno a meziprodukty jsou taktéž osvobozeny od daně, pokud byly použity pro výrobu přísad při výrobě potravin a nápojů, kde obsah alkoholu nesmí překročit hranici 1,2 % objemu nebo byl použit pro výrobu potravinářských výrobků, kde obsah alkoholu nesmí překročit hranici 8,5 litru alkoholu ve 100 kg výrobku u čokoládových výrobků nebo 5 litrů na 100 kg u výrobků jiných.¹⁴

Stejně jako víno a meziprodukty je pivo osvobozeno od daně v případě jeho použití pro výrobu přísad při výrobě potravin a nápojů, kde obsah alkoholu nesmí překročit hranici 1,2 % objemu nebo pro výrobu potravinářských výrobků, kde obsah alkoholu nesmí překročit hranici 8,5 litru alkoholu ve 100 kg výrobku u čokoládových výrobků nebo 5 litrů na 100 kg u výrobků jiných.¹⁵

Tabákové výrobky jsou například osvobozeny pouze pro účely zjištění kvality a zabezpečení měření kvality výrobku.¹⁶

2.2 Daň z přidané hodnoty

Evropská unie

Základem daně z přidané hodnoty je každý prodej zboží a služeb. Neplatí to u finančních a právních služeb a kapitálových statků.

Sazby daní jsou taktéž harmonizovány. Základní sazba je jen jedna a její minimální výše činí 15 %. Stát může zavést pouze dvě snížené sazby, jejich minimální výše musí být 5 % a musí se týkat jen zboží uvedené ve směrnici. Každé dva roky se musí provést revize snížených sazeb a nesmějí se zavést zvýšené sazby.

Minimální sazby se neuplatňují v žádném členském státě. V jednotlivých členských státech se totiž základní sazba DPH pohybuje od 17 % do 27 %.¹⁷

Od roku 2014 je daň z přidané hodnoty v členských státech stabilní, kdy nejvyšší sazbu daně ve výši 27 % uvaluje Maďarsko. Se sazbou daně 25 % pak následuje

---

¹³ Ustanovení § 72 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

¹⁴ Ustanovení § 97 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

¹⁵ Ustanovení § 86 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

¹⁶ Ustanovení § 105 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

¹⁷ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018.

Chorvatsko, Dánsko a Švédsko. Za to nejnížší sazbu daně z přidané hodnoty uvaluje Lucembursko a Malta, kde výše sazby daně činí 17 % a 18 %.¹⁸

Česká republika

Daň z přidané hodnoty se liší od jiných daní tím, že je zahrnuta již v cenách zboží a služeb. Jedná se tedy o daň nepřímou a patří mezi nejdůležitější daně, které ovlivňují výši příjmů státního rozpočtu.¹⁹

Základní princip spočívá v zdanění hodnoty, která byla přidaná k hodnotě výrobku. Nezdaňuje se tak celý obrat, ale daň se odvádí při každém stupni rozpracovanosti. Konečný spotřebitel tak zaplatí celkovou hodnotu zboží, která se skládá z výše ceny bez daně a výše sazby daně.²⁰

Rozdílné sazby DPH jsou uplatňovány z různých důvodů. V našem případě jsou potraviny a nealkoholické nápoje zařazeny do snížené sazby daně ze sociologických a politických důvodů. Jedná se o nepostradatelné věci pro život, a stát je tak chce méně daňově zatížit. Oproti tomu jsou alkoholické nápoje a tabák zařazeny do základní sazby daně, jelikož to nejsou věci životně nepostradatelné, ba naopak zdraví škodlivé.

V České republice se uplatňují 3 sazby daně. Jedná se o základní sazbu daně z přidané hodnoty ve výši

- a. 21 % u zboží a služeb, které nejsou uvedené v příloze č. 2, 2a, 3 a 3a, nejedná se o teplo a chlad,
- b. 15 % u zboží a služeb uvedené v příloze č. 2 a 3,
- c. 10 % u zboží a služeb uvedené v příloze č. 2a a 3a.

S účinností od 1.1.2020 bylo přeraženo teplo a chlad do druhé snížené sazby daně.²¹

Existují 3 druhy snížených sazeb DPH, tj. parkovací sazba, supersnížená sazba a nulová sazba. V České republice se však ani jedna z těchto sazeb neuplatňuje.

---

¹⁸ EUROPEAN UNION. *Taxation Trends in the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019.

¹⁹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018.

²⁰ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2016.

²¹ Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty

Potraviny a nealkoholické nápoje spadají pod 15 % daňovou sazbu, vyjma alkoholických nápojů jsou zdaněny sazbou 21 %. Spadají zde také živá zvířata, semena, rostliny a přísady, jež jsou obvykle použité k přípravě potravin. Podle kódu nomenklatury celního sazebníku

- 01 – 05 se jedná například o živá zvířata, maso a jedlé droby, ryby a jedlé droby, ryby a koryše, měkkýše, mléčné výrobky, vejce a výrobky živočišného původu
- 07 – 23 se jedná například o jedlou zeleninu, ovoce, kávu, čaj, obiloviny, mlýnské výrobky, různá semena a plody, živočišné nebo rostlinné tuky a oleje, přípravky z masa, ryb a jiné, cukr a cukrovinky, kakao a kakaové přípravky, přípravky z obilovin, mouky, škrobu či mléka, nápoje a mnoho dalších
- 25 – sůl, síra a jiné.²²

Mimo zboží, které je zařazeno do číselných kódů 2203 – 2208 a zboží číselných kódů 0402, 0404, 1901, 2106, které spadá do druhé snížené sazby.

Zboží, jež podléhá druhé snížené sazbě patří pod tyto vyjmenované kódy nomenklatury celního sazebníku: 0801, 1101 až 1106, 1201, 1204, 1206 až 1208, 1212, 1214, 2004, 2005. Jedná se o mlýnské výrobky z obilovin, které jsou uvedeny pod kódy nomenklatury celního sazebníku v kapitole 10, z výrobků, které jsou uvedeny pod kódy nomenklatury celního sazebníku v kapitolách 8 a 12, z brambor a ze sušených luštěnin čísla 0713, ze sága nebo z kořenů nebo hlíz čísla 0714 nebo z výrobků kapitoly a směsi těchto výrobků. Dále zde spadá slad, škroby, pšeničný lepek a směsi těchto výrobků.²³

Nyní se zaměříme na často kladenou otázku ve fastfoodech, zda chceme jídlo zde nebo s sebou. Pokud zákazník konzumuje uvnitř, pak se nejedná o prodej zboží, ale o poskytnutí stravovací služby (poskytnutí místa k sezení, sklenice či příboru), takže sazba činí 21 % DPH. Jestliže si však zákazník vyžádá jídlo zabalit s sebou, jedná se o opačnou situaci (prodej zboží) a sazba DPH zde činí 15 %.

Ceny nabízeného zboží jsou pro obě možnosti stejné, takže konzumace jídla mimo provozovnu je pro podnikatele výhodnější, jelikož mu přinese vyšší marži, a to o 6 %.

---

²² Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku

²³ Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku

Nově však od května dojde ke změně, kdy potraviny a nealkoholické nápoje, nehledě na jejich složení, budou zdaněny 10 % sazbou daně, pokud bude zákazník konzumovat uvnitř restauračního zařízení. Výjimka se týká točeného piva, které už nebude zdaňováno 21 % sazbou, ale 10 % (alkoholické nebo nealkoholické).

Jídlo a pití, které si zákazník bude chtít odnést, bude zdaňováno beze změny, a to 15 % sazbou DPH.

Změna by se neměla dotknout výše cen. Vláda se tak snaží pomoci hospodám o snížení nákladů na EET a zvýšit čisté marže podnikatelům, kterých se týká zavedení EET.

Předmět daně

Předmětem daně neboli zdanitelným plněním z přidané hodnoty je

- dodání zboží nebo převod nemovitosti) za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu s místem plnění v tuzemsku osobou povinnou k dani nebo právnickou osobou, která není povinná k dani, a pořízení dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.²⁴

Osvobození

Rozlišují se dva typy osvobození od daně, a to osvobození od daně s nárokem na odpočet daně a osvobození od daně bez nároku na odpočet.

Při splnění zákonem stanovených podmínek jsou od daně bez nároku na odpočet daně osvobozena tyto níže vyjmenovaná plnění. Podmínky jsou stanoveny v § 52 až 62 zákona o DPH. „Jedná se o:

- základní poštovní služby a dodání poštovních známek dle § 52,

---

²⁴ KUNEŠ, Zdeněk. *Daň z přidané hodnoty 2019: úplné znění zákona o DPH k 1.4.2019 s pedagogickými pomůckami včetně komentářů a grafů*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: 1. VOX, 2019.

- *rozhlasové a televizní vysílání dle § 53,*
- *finanční činnosti dle § 54,*
- *penzijní činnosti dle § 54a,*
- *pojišťovací činnosti dle § 55,*
- *dodání nemovité věci dle § 56,*
- *nájem nemovité věci dle § 56a,*
- *výchova a vzdělávání dle § 57,*
- *zdravotní služby a dodání zdravotního zboží dle § 58,*
- *sociální pomoc dle § 59,*
- *provozování hazardních her dle § 60,*
- *ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61),*
- *dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně dle § 62.*²⁵

Plnění, které je osvobozené od daně je povinné přiznat k datu jeho uskutečnění. Jestliže je však přijata úplata před osvobozeným uskutečněním plnění, pak vzniká povinnost přiznat plnění k datu přijaté úplaty.

Splněním zákonem stanovených podmínek jsou od daně s nárokem na odpočet daně osvobozena tyto níže vyjmenovaná plnění. Podmínky jsou stanoveny v § 64 až 71g zákona o DPH.

„Jedná se o:

- *dodání zboží do jiného členského státu dle § 64,*
- *pořízení zboží z jiného členského státu dle § 65,*
- *vývoz zboží dle § 66,*
- *poskytnutí služby do třetí země dle § 67,*
- *osvobození ve zvláštních případech dle § 68,*
- *přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží dle § 69,*
- *přeprava osob dle § 70,*
- *dovoz zboží dle § 71,*

---

²⁵ Ustanovení § 51 zákona č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty

- *dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím dle § 71a až 71f,*
- *dovoz zboží, které je přepraveno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy tohoto zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně dle § 71g.*²⁶

Plnění, které je osvobozené od daně je povinné přiznat k datu jeho uskutečnění. Výjimka však nastává u dodání zboží do jiného členského státu Evropské unie, kde je plátce povinen přiznat uskutečnění k datu vystavení daňového dokladu.

V některých státech Evropské unie existuje tzv. nulová daňová sazba, která umožňuje neúčtovat daň zákazníkovi, ale podnikatel má stále nárok na odpočet DPH. Jedná se vlastně o úplné osvobození od daně.

Například mezi státy, jež zatěžují potraviny nulovou sazbou daně patří

- Velká Británie, která uplatňuje sazbu na potraviny, knihy, léky, atd.,
- Chorvatsko uplatňuje sazbu na základní potraviny, léky a zdravotnické potřeby,
- Kosovo uplatňuje sazbu daně na zemědělské produkty,
- Makedonie stejně jako Chorvatsko uplatňuje nulovou sazbu daně na základní potraviny, léky a jiné.,
- A v neposlední řadě Malta, která uplatňuje sazbu daně na základní potraviny.

V České republice, jak už jsem jednou zmínila, se nulová sazba daně neuplatňuje.²⁷

Osoby povinné k dani

Dle § 5 zákona o DPH je osobou povinnou k dani kterákoliv osoba, která samostatně vykonává ekonomickou činnost, ať ji už vykonává v České republice, v jiném členském státě Evropské Unie nebo v jiném státě.²⁸

²⁶ Ustanovení § 63 zákona č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty

²⁷ EXPANDECO. *Jaké sazby DPH mají členské státy EU v roce 2019?*. In: Expandeco.com [online]. 21. 2. 2019 [vid. 29. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.expandeco.com/cz/jake-sazby-dph-maji-clenske-staty-eu-v-roce-2019>

²⁸ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2016.

Osobou povinnou k dani je taktéž právnická osoba vykonávající ekonomickou činnost, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání.²⁹

Dle § 5a zákona o DPH se za osobu povinnou k dani považuje taktéž skupina, již se rozumí skupina spojených osob, která má sídlo nebo provozovnu v České republice, jež je registrovaná jako plátce daně.³⁰

Daň z přidané hodnoty není uvalena na všechny podnikatele. Existuje zde tzv. dobrovolné a nedobrovolné plátcovství DPH, kdy drobní podnikatelé, kteří nepřesáhnout stanovenou výši obratu (1 000 000 Kč za posledních 12 kalendářních měsíců), nemusí platit daň z přidané hodnoty. Administrativní náročnost a vysoké náklady na výběr daně jsou důvodem, proč drobní podnikatelé nemusí platit DPH (náklady na výběr daně by mohly převýšit její výnos). Pokud se však podnikatel rozhodne, že je pro něho výhodné platit DPH, pak má možnost se dobrovolně přihlásit k plátcovství této daně.

Být plátcem DPH se vyplatí, pokud chce podnikatel obchodovat se zahraničím, obchoduje se zákazníky, kteří jsou plátcí daně nebo například nakupuje zboží nebo služby zatížené daní. Jedná se především o podnikatele, kteří prodávají zboží nebo služby se sníženou daní, ale vstupy nakupují se základní sazbou. Tím se jejich marže zvýší, aniž by měnili cenovou politiku.

Jestliže podnikatel vyváží téměř veškerou svou výrobu mimo země Evropské unie, jelikož nezaplatí daň, vznikne nadměrný odpočet a daň se mu ještě vrátí.

Nevýhodou plátcovství je vyšší administrativní náročnost a najmutí odborníka, jež bude za Vás řešit problematiku daně z přidané hodnoty. Zvýšené náklady, například v podobě mezd nového pracovníka společnosti, se tak můžou a nemusí promítnout do konečné ceny výrobků. Vše záleží na cenové strategii společnosti.

2.3 Cla

Cla patří mezi tzv. tarifní opatření, která jsou aplikovaná systematicky. Sazby jsou vyhlášovány na předem stanovené období a odrážejí obchodní politiku státu.

---

²⁹ KUNEŠ, Zdeněk. *Daň z přidané hodnoty 2019: úplné znění zákona o DPH k 1.4.2019 s pedagogickými pomůckami včetně komentářů a grafů*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: 1. VOX, 2019.

³⁰ BENDA, Václav a Ladislav PITNER. *Daň z přidané hodnoty s komentářem: k 1.4.2019*. 12. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019.

Clo se vybírá po přechodu zboží přes celní hranice státu. Pro určení výše cla je důležité zařazení zboží do sazebníku, kdy se k zboží přiřadí číselný kód, který určí typ dováženého zboží.

Dělí se podle

- směru přechodu zboží přes celní hranice na cla vývozní, dovozní a tranzitní,
- cíle na prohibitivní, skleníková, výchovná, preferenční a diferenční,
- účelu na fiskální a protekcionistická cla,
- způsobu výpočtu na valorická, specifická, smíšená, kombinovaná cla a kontingentní clo,
- a podle vztahu k obchodnímu partnerovi se dělí na kompenzační, odvetná a negociační cla.³¹

Má ochrannou funkci, kdy dochází k navýšení ceny dováženého zboží, a tím ke snížení konkurenceschopnosti vůči domácím produktům. Stát dokáže uvalením cla omezit nebo dokonce zabránit dovozu určitých surovin, materiálů nebo výrobků, které negativně dopadají jak na životní prostředí, tak i na zdraví obyvatel.³²

Z ekonomického hlediska dochází po uvalení cla k navýšení cen domácího zboží o výši cla, v našem případě navýšení cen nezdravých potravin. Tím můžou dovozci nabízet stejné množství zboží jako před uvalením cla. Dovožci se však neoplatí dovážet zboží do země, protože cena, kterou dostane za vývoz s uvalením cla klesla. Sníží se tak dovoz do země. Tím, že dovozci zaplatí uvalené clo však celý problém nekončí. Část nákladů z uvaleného cla nesou spotřebitelé, kteří musí platit vyšší ceny za zboží, které se tohoto cla týká.

Vypadá to, že vláda uvaluje clo z důvodu pomoci domácím producentům, ale z jiného úhlu pohledu vlastně pomáhá sobě. Domácí producenti ze svých zisků odvádějí daň z přidané hodnoty a daň z příjmů právnické či fyzické osoby, které následně putují do příjmu státního rozpočtu. Takže čím vyšší zisk budou mít, tím vyšší příjem z toho plyne.

---

³¹ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada, 2013.

³² MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014.

2.4 Silniční daň a daň z příjmů

Daň silniční se řadí mezi daně přímé (tj. majetkovým), a to z důvodu, že předmětem zdanění je držba vozidla k podnikatelským účelům. Na silniční daň tak můžeme nahlížet jako na daň spotřební. Jedná se také o zdroj příjmů Státního fondu dopravní infrastruktury.

Podnikatel, který používá vozidlo k dosažení příjmů, musí standardně platit daň čtyřikrát ročně v podobě záloh. Tuto daň si podnikatel zahrne do nákladů a následně se promítne do cen zboží nebo služeb. To znamená, že silniční daň vlastně zaplatí konečný spotřebitel. Nesmíme opomenout, že do nákladů se započítává také opotřebení vozidla podnikatele nebo pohonné hmoty.

V České republice se uplatňují dvě sazby daně z příjmů, a to 15 % daň z příjmů fyzických osob a 19 % daň z příjmů právnických osob. Základem daně jsou tedy příjmy, jež přesáhly výdaje, které byly prokazatelně vynaložené na dosažení příjmů z podnikání, a na jeho zajištění a udržení.

Tuto daň zde zmiňuji, jelikož ji podnikatel stejně jako daň silniční zahrne do svých nákladů v podnikání a následně se zahrne do kalkulace konečné ceny zboží nebo služby pro spotřebitele. Takže ve výsledku daň zaplatí konečný spotřebitel, stejně jako tomu bylo u daně silniční.

V našem případě mají tyto daně, a jakékoliv náklady související s výrobou, dopad na konečné ceny (ne)zdravých potravin pro spotřebitele.

2.5 Selektivní zdanění vybraných výrobků ve vybraných zemích

2.5.1 Cukr

Je prokázána závislost na cukrech. Člověk si konzumací cukru vytvoří určitou toleranci na dávku. Aby pak cukr dosáhl svého účinku, musí člověk po dosažení toleranci zvýšit dávku množství cukru, a tím se stává závislejší. Čím více se dávka zvyšuje, tím více je pak obtížnější si na cukr odvyknout. Může se dostavit i tzv. abstinenční příznak.

Cukernou daň již zavedlo okolo 40 států, z toho 11 se jich nachází v Evropě.

Daň ze sladkých nápojů zavedlo 9 evropských zemí. Jedná se o tyto níže uvedené státy:

- Norsko vybírá 0,124 euro za 355 ml,
- Irsko vybírá 0,107 euro za 355 ml,
- Velká Británie vybírá 0,096 euro za 355 ml,
- Finsko vybírá 0,078 euro za 355 ml,
- Portugalsko vybírá 0,057 euro za 355 ml,
- Francie vybírá 0,055 euro za 355 ml,
- Lotyšsko vybírá 0,026 euro za 355 ml,
- Belgie vybírá 0,024 euro za 355 ml,
- Maďarsko vybírá 0,008 euro za 355 ml.³³

Norsko, Irsko a Velká Británie mají z těchto zmíněných států nejvyšší vybíranou daň. Naopak v Maďarsku dosáhla výše daně pouhých 0,008 eur/355 ml, což je značný rozdíl oproti jiným státům.

V důsledku speciálních daní na cukr se potravinářský průmysl snaží snížit obsah cukru ve výrobcích. Ideálním řešením je nahradit cukr přírodními ingrediencemi.

Ve Velké Británii začala platit cukerná daň z nápojů, takže výrobci budou muset odvádět daň podle obsahu cukru v nealkoholických nápojích. Tím chce vláda docílit snížení obezity u lidí. Na druhou stranu zavedená daň přivede do státního rozpočtu více peněžních prostředků.³⁴

Supermarket Tesco snížil obsah cukru ve svých nealkoholických nápojích pod 5 g cukru na 100 ml, čímž se tento řetězec vyhnul placení britské daně. Tesco si stanovilo cíl, a to o 20 % méně cukru než v roce 2011. V následujícím uvedeném příkladu si ukážeme,

---

³³ ASEN, Elke. *Soda Taxes in Europe*. In: Taxfoundation.org [online]. 5. 9. 2019 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/soda-taxes-europe-2019/>

³⁴ BYZNYS NOVINY. *Cukrová daň: Británie zavedla zdanění cukru v nápojích. Plánuje tak zabránit tloustnutí lidí*. In: Byznysnoviny.cz [online]. 8. 4. 2018 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.byznysnoviny.cz/2018/04/08/cukrova-dan-britanie-zavedla-zdaneni-cukru-napojich-chce-zabranit-tloustnuti-lidi/>

že tohoto cíle se povedlo opravdu dosáhnout. Dříve měla Tesco cola 9,7 g cukru na 100 ml, nyní však obsahuje 4,8 g cukru na 100 ml (snížení o 50 %).³⁵

Společnost Nestlé se zavázala snížit do roku 2020 ve svých výrobcích obsah cukru, a to nejméně o 5 % (18 000 tun cukru).³⁶ Objevila přírodní způsob tzv. strukturovaný cukr, kterým sníží obsah cukru, ale zároveň nijak nezmění chuť výrobků. Prvním výrobkem, kde byl tento způsob použit, je tyčinka „Milkybar Wowsomes“, která je určena pro britský trh. Tyčinku „Kitkat“ vyrábí bez přidaného cukru pomocí bílých slupek z kakaových bobů.³⁷

Na cukernou daň zareagovali i výrobci slazených nápojů Coca-Cola, Pepsi, Orangina a Red Bull, kteří se zavázali snížit přidaný cukr o dalších 10 %. Jejich iniciativa spočívá v měnících se spotřebitelských preferencí u produktů s nižším obsahem cukru, a také žádost členských států a Evropské unie, aby potravinářský a nápojový průmysl snížil obsah přidaného cukru o 10 %.³⁸

Čokoláda patří mezi nejoblíbenější spotřebovávanou cukrovinku. Ze studií vyplývá, že lidé čelící depresím a řeší životní problémy mají často sklon se uchýlovat ke spotřebě čokolády. Ta obsahuje látky, které podporují tvorbu tzv. hormonu štěstí.

Ve světě se ročně spotřebuje 7,2 milionu tun čokolády, což je 1 kilogram čokolády na osobu.

Není však jasné, jestli snížení cukru pomáhá v boji proti obezitě a dalším onemocněním. Některé potraviny obsahují náhražky cukru, které nejsou zdravější variantou, ba naopak zvyšují chuť k jídlu a jsou nezdravé. Můžeme zůstat u našeho oblíbeného nápoje Coca-Cola, kde existuje její „dietní verze“. Ta obsahuje velké

---

³⁵ ARTHUR, Rachel. *Tesco reduces sugar in own brand soft drinks*. In: Foodnavigator.com [online]. 7. 11. 2016 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.foodnavigator.com/Article/2016/11/07/Tesco-reduces-sugar-in-own-brand-soft-drinks>

³⁶ MICHAIL, Niamh. *Nestlé pledges 18,000 tonne sugar cut in European products*. In: Foodnavigator.com [online]. 23. 2. 2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.foodnavigator.com/Article/2017/02/23/Nestle-pledges-18-000-tonne-sugar-cut-in-European-products?utm_source=newsletter_daily&utm_medium=email&utm_campaign=23-Feb-2017&c=paSxOMMzvCcNm0%2FOEbb%2FyjJ3vF8LvTbH&p2=#

³⁷ HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Méně cukru, stejná sladkost. Nestlé posílá z Česka do světa revoluční novinku*. In: Archiv.ihned.cz [online]. 27. 3. 2018 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66092450-mene-cukru-stejna-slادkost-nestle-posila-z-ceska-do-sveta-revolucni-novinku>

³⁸ CASH, Emma Jane. *European soda maker vow to reduce added sugar by further 10%*. In: Foodnavigator.com [online]. 8. 2. 2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.foodnavigator.com/Article/2017/02/08/European-soda-makers-vow-to-reduce-added-sugar-by-further-10>

množství umělých sladidel, které oklamou chuťové buňky. Tělo tak očekává přísun cukru, který však nedostane a tím vznikne potřeba cukr získat z jiných potravin nebo nápojů.

Tuto samou potřebu vyvolávají müsli tyčinky nebo ovocné šťávy. Výrobci lákají spotřebitele na „zdravější“ varianty ovocných šťáv bez cukru. Tato „zdravější“ varianta pouze rychle zvýší hladinu glukózy v krvi a okamžitě ji také sníží, což vyvolá následný pocit hladu.

Co se týče alkoholu, tak to nemusím zmiňovat jeho hlavní negativní dopady na lidské zdraví. Avšak konzumací alkoholu se dehydratuje tělo, což vyvolá pocit žízně a snížení hladiny cukru v těle vyvolá pocit hladu. Snad nejhorší kombinací je alkohol a sycené nápoje.

Takže tvrzení, že potravina obsahující méně cukru nebo energetické hodnoty je zdravější není vůbec pravdivé.

2.5.2 Sůl

Minerální látky tvoří nezbytnou část výživy pro fungování orgánů a tkání v našich tělech. Doporučený denní příjem soli pro dospělého člověka je okolo 2 až 4 g soli. Záleží však na fyzické kondici každého jedince. Nyní se však denní spotřeba soli pohybuje přes 16 g, což je o 12 g více soli, než by se mělo konzumovat. Tato zvýšení konzumace v delším časovém horizontu způsobuje zdravotní komplikace, zejména onemocnění ledvin a kardiovaskulární onemocnění.

Proto Světová zdravotní organizace (WHO) doporučuje denní příjem soli pod 6 g. Ideální je 5g soli, čemuž odpovídá jedna čajová lžička. Děti by pak denní příjem měli snížit mnohem více. Například děti od 4 do 6 let by měly konzumovat maximálně 3 g soli denně.³⁹

V potravinách se nachází tzv. skrytá sůl, kterou najdeme v pečivu, uzeninách, sýrech, slaných oříšcích, minerálních vodách s vyšším obsahem sodíku, instantních pokrmech, sterilizované zelenině, marinádách a cereálií.⁴⁰

Na snižování obsahu soli zareagoval například řetězec Tesco ve Velké Británii, který nabízí ve svém sortimentu produkty s nižším obsahem soli. Jedná se například

---

³⁹ VITALIA. *Sůl a její vliv na lidské zdraví*. In: Vitalia.cz [online]. 29. 6. 2010 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/tiskove-zpravy/sul-a-jeji-vliv-na-lidske-zdravi/>

⁴⁰ DENIK.CZ. *Přesoleno. Skrytý zabiják útočí i na batolata*. In: Denik.cz [online]. 1. 3. 2016 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/presoleno-skryty-zabijak-utoci-i-na-batolata-20160301.html

o sójovou omáčku s nižším obsahem soli (9,1 g na 100 ml), cereálie Jordan's Frusli (0,25 g na 100 g), Tilda Basmati rýže (méně jak 0,03 g na 100 g) a Tesco Kečup (0,2 g na 100 g).⁴¹

Ve Velké Británii je Čedar nejoblíbenější potravinou, a proto Tesco do své nabídky zařadilo Čedar se sníženou solí, kde se sůl zredukovala o 30 %.⁴²

2.5.3 Tuk

Tuky stejně jako minerální látky tvoří nezbytnou část výživy. Doporučený denní příjem tuků je 70 až 100 g.

2.5.4 Káva

Káva obsahuje kofein, který povzbuzuje lidský organismus. Lidé díky němu zvládají náročné období, ať se jedná o studium, plnění pracovních úkolů nebo dlouhé cesty za volantem. Avšak přílišnou konzumací kofeinu se člověk může předávkovat, což vede ke křečím, bušení srdce, třesu nebo zažívacím problémům.⁴³

V roce 2018/2019 činila světová produkce kávy výše 104, 393 miliónů 60 kg pytlů. Očekává se, že v následujícím roce produkce klesne, což povede ke klesajícím cenám kávy a nárůstu její spotřeby. Lidé denně vypijí kolem 3 až 4 šálků za den, které odpovídají 230 až 408 mg kofeinu. Například průměrný denní příjem kofeinu u dospívající (10 – 18 let) se pohybuje v rozmezí od 0,4 – 1,4 mg/kg tělesné hmotnosti a dospělého člověka (18 – 65 let) by se měl pohybovat v rozmezí od 37 – 319 mg. Toto rozmezí se v každém státě liší.⁴⁴

Daň z kávy patří mezi nejrozšířenější daně v Evropské unii. Tuto spotřební daň zavedlo Německo, Belgie, Dánsko, Lotyšsko a Rumunsko.

---

⁴¹ TESCO. *Reduced and low salt*. In: Tesco.com [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.tesco.com/groceries/en-GB/buylists/helpful-little-swaps/reduced-and-low-salt>

⁴² MAIL ONLINE. *Say cheese! Health-conscious cheddar-lovers can rejoice as Tesco brings out first ever low-salt variety... which passes the FEMAIL taste test*. In: [dailymail.co.uk](https://www.dailymail.co.uk) [online]. 22. 5. 2013 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk/femail/article-2312471/Tesco-brings-low-salt-cheddar-cheese--passes-FEMAIL-taste-test.html>

⁴³ AKTIN. *Kolik kofeinu už je přes čáru a co nám může způsobit?*. In: Aktin.cz [online]. 15. 4. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://aktin.cz/kolik-koferinu-uz-je-pres-caru-a-co-nam-muze-zpusobit>

⁴⁴ BEZPEČNOST POTRAVIN. *Kofein*. In: EFSA [online]. [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/15112/attachment/68242.pdf>

2.5.5 Energetické nápoje

Konzumace energetických nápojů se stává čím dál větším trendem v České republice. Mezi nejrizikovější skupinu lidí patří děti ve školním věku, které začaly nahrazovat alkohol, cigarety a slazené nápoje energetickými nápoji. Ovlivnění jsou však rodiči, staršími kamarády a marketingem. Příkladem může být reklama na Red Bull, která nám vštěpuje do hlavy, že Red Bull dává křídla tzn. dodá větší energii a pomůže s únavou.

Výrobci tam kromě kofeinu přidávají i jiné stimulační látky jako je jihoamerická guarana, paraguayské cesmíny, asijský ženšen, taurin a hodně cukru. Konzumaci energetických nápojů nedoporučují lékaři, protože zatěžují oběhový systém a zvyšuje krevní tlak. Může dojít k otravě kofeinem, stejně jako u alkoholu. Otrava se projevuje zvýšením bušení srdce, zrychleným dechem a třesem těla.⁴⁵

Jedny z evropských zemí, kde se platí daň z energetických nápojů je Maďarsko a Francie. Maďarsko zavedlo daň z produktů veřejného zdraví, která uvaluje například na nealkoholické nápoje, energetické nápoje, cukrové výrobky, slané výrobky, koření, ochucené pivo a alkoholické nápoje. Snaží se tím změnit stravovací návyky obyvatel a snížit obezitu. Produkty se daní dle množství v měrných jednotkách, a to kilogram a litr.⁴⁶

V důsledku zdanění došlo k úbytku cukru o dvě čajové lžičky v baleních energetických nápojů, ale některé značky stále obsahují okolo 14 až 17 čajových lžiček. Zároveň ale došlo k nárůstu prodeje nápojů ve větších baleních.⁴⁷

Pro lepší představu Red Bull v balení o velikosti 250 ml obsahuje 7 čajových lžiček cukru a 80 mg kofeinu. Nejhuř obstál energetický nápoj Rockstar, který do balení 500 ml přidává 17 čajových lžiček cukru a 160 mg kofeinu, což odpovídá dvou espressům.⁴⁸

---

⁴⁵ FINANCE. *Energetické nápoje preferují dospělí, ale i děti*. In: finance.cz [online]. 1. 7. 2019 [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/524744-energeticke-napoje/>

⁴⁶ RSM. *Public health product tax (NETA)*. In: Tax [online]. [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.rsm.hu/en/tax-to-know/public-health-product-tax-neta>

⁴⁷ SAFE FOOD. *New survey indicates reduction in sugar content in energy drinks in response to sugar tax but increase in proportion sold in bigger size*. In: safefood.eu [online]. 7. 10. 2019 [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.safefood.eu/News/2019/New-survey-indicates-reduction-in-sugar-content-in-energy-drinks-in-response-to-sugar-tax-but-increa.aspx>

⁴⁸ THE JOURNAL. *Energy drinks contain up to 17 spoons of sugar and twice as much caffeine as an espresso*. In: thejournal.ie [online]. 7. 10. 2019 [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.thejournal.ie/a-mount-of-sugar-and-caffeine-in-energy-drinks-4840160-Oct2019/>

2.5.6 Lihoviny

Daň z alkoholu je regulována směrnicí 92/83/ EHS o spotřební dani, která upravuje strukturu daní z alkoholu a alkoholických nápojů, jejich kategorie a základ daně. Upravuje také snížené sazby pro určité produkty a malé pivovary a lihovary.

Směrnice 92/84/ EHS stanovuje minimální sazby pro každou kategorii alkoholu. Každý stát si upravuje výši spotřebních daní podle svých potřeb nad stanovené minimum.⁴⁹

Časté zvyšování spotřební daně má za následek posílení černé ekonomiky, pašování a daňové úniky a ztráty ve státní pokladně. Dochází ke ztrátě zisku z prodeje, zvyšuje se nezaměstnanost v důsledku úbytku pracovních míst a investic v důsledku přeshraničních prodejů.⁵⁰

Každý členský stát má povinnost zdanit pivo v minimální výši, která činí 0,33 EUR/330 ml za láhev piva o obsahu alkoholu 5 %. Jen málo států Evropské unie se pohybuje na minimální výši spotřební daně.

Ve Finsku je nejvyšší daň z piva ve výši 0,6 EUR/330 ml, na druhou příčku se řadí Velká Británie s 0,35 EUR/330 ml za láhev piva a třetí příčku obsadilo Švédsko s daní ve výši 0,32 EUR/330ml.

Minimální sazbu uplatňuje Španělsko, Německo, Lucembursko, Rumunsko a Bulharsko. Spotřební daň piva v České republice je 0,05 EUR/330 ml.⁵¹

2.5.7 Tabák

Daň z tabákových výrobků je regulována směrnicemi, které upravují kategorie tabákových výrobků, zdanění, minimální sazby daně a struktury.

Daň z cigaret je regulována směrnicí 2011/64/ EU, která zavazuje všechny státy Evropské unie, aby uplatňovaly minimální sazby spotřební daně. Celková sazba musí být alespoň 90 EUR/1 000 cigaret, nesmí být nižší. Dále od roku 2014 musí být celková

---

⁴⁹ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty on Alcohol*. In: Ec.europa.eu [online]. [vid. 15. 3 .2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-duties-alcohol_en

⁵⁰ SPIRITS EUROPE. *High tax, incentive for illicit alcohol*. In: Taxation and Economy [online]. [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://spirits.eu/taxation-economy/high-tax-incentive-for-illicit-alcohol>

⁵¹ TAX FOUNDATION. *Beer Taxes in Europe*. In: Taxfoundation.org [online]. 8. 8. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/beer-taxes-europe-2019/>

spotřební daň minimálně 60 % průměrné maloobchodní prodejní ceny cigaret. Pevná část daně nesmí být nižší než 7,5 % a vyšší než 76,5 % daňového zatížení.

Každý stát si upravuje výši spotřebních daní podle svých potřeb nad stanovené minimum.

Daň z ostatních tabákových výrobků dle směrnice 2011/64/ EU zavazuje státy Evropské unie k minimálním sazbám daně a upravuje strukturu daně.

Minimální sazby jsou upraveny pro 3 kategorie ostatních tabákových výrobků. Jedná se o jemně řezaný tabák, doutníky a ostatní tabákové výrobky.

Minimální sazba u

- jemně řezaného tabáku činí 48 % z průměrné maloobchodní prodejní ceny nebo 60 EUR/kg,
- doutníků činí 5 % z průměrné maloobchodní prodejní ceny nebo 12 EUR/kg nebo 12 EUR/1000 ks,
- ostatních tabákových výrobků činí sazba 20 % z průměrné maloobchodní prodejní ceny nebo 22 EUR/kg.

Sazba u jemně řezaného tabáku by se měla do roku 2020 zvýšit na 50 %.⁵²

Nejvyšší spotřební daň z cigaret má Irsko spolu s Velkou Británií, kde sazba daně činí 7,57 EUR a 6,57 EUR za balíček 20 cigaret. Nejnižší sazbu má Bulharsko, Maďarsko, Lotyšsko a Slovensko, kde sazba činí 1,76 EUR, 1,96 EUR, 1,98 EUR a 1,98 EUR za balíček 20 cigaret.⁵³

V České republice od května roku 2020 vstoupí v platnost směrnice Evropské unie, a tím dojde ke stáhnutí tabáku s ručním balením cigaret s příchutěmi z prodeje. Dojde také ke zvýšení spotřební daně z cigaret, které bude probíhat taky v letech 2021 o 5,2 % a 2023 o 4,7 %.

Výše konečné ceny závisí na spotřební ceně a daně z přidané hodnoty. Z důvodu zvyšujících se daní dochází k neoprávněné výrobě nebo prodeji cigaret. Pokud tito výrobci najdou odběratelé, kteří si tyto cigarety koupí, pak mají vysoké zisky. Cigarety

---

⁵² EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty on Tobacco*. In: Ec.europa.eu [online]. [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-duties-tobacco_en

⁵³ TAX FOUNDATION. *Cigarette Taxes in Europe*. In: Taxfoundation.org [online]. 22. 8. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/cigarette-tax-europe-2019/>

jsou levnější kvůli chybějícímu zdanění, a tak se odběratel vystavuje možnosti trestního stíhání.

Dále z důvodu rostoucích cen může dojít nejen k posílení černého trhu, ale i k nákupu cigaret u hranic se sousedními státy nebo k dovozu z Polska či Slovenska.⁵⁴ Nemusí však vždy dojít k navýšení černého trhu, protože kuřáci začnou nakupovat jiné, levnější cigarety. Paradoxem je, že i když se zvyšují ceny za krabičku cigaret, tak počet kuřáků neubývá. Ti, už do svých očekávání započítávají zvyšující se ceny cigaret.

Proti klasickým cigaretám je od 1. 7. 2017 novinkou na trhu tzv. IQOS, což jsou bezkouřové elektronické zařízení, které mají být zdravotně méně závadné. Problémem zde bylo zdanění, protože IQOS nepodléhalo spotřební dani do 31.3.2019. Chyběla totiž právní úprava. Stát tak přišel o 400 000 000 korun. Zdaňuje se hmotnost tabáku, a tím, že IQOS obsahuje méně tabáku než klasická cigareta, tak i spotřební daň je nižší. Spotřební dan ze zahřívacího tabáku na jednu krabičku o 20 cigaretách tak připadá 13,64 Kč, což je o 39 Kč méně než u krabičky klasických cigaret. Tento náklad firmy by se neměl promítnout do konečné ceny pro spotřebitele. Takže kouření IQOS je pro kuřáky levnější variantou než klasická krabička cigaret a má se tak jednat o zdravější variantu. To však neznamená, že se kuřák nevystavuje zdravotnímu riziku, tzn. rakovině plic. Koncentrace nikotinu je zde stále velká, a kuřák se může předávkovat, pokud by kuřák vykouřil velký počet cigaret.⁵⁵

Do státního rozpočtu by tak ministerstvo financí mohlo získat celkem 300 milionů korun.

V letošním roce by zvýšená daň z tabákových výrobků a zahříváního tabáku měla přinést do státního rozpočtu zhruba 7,7 miliard korun a v příštím roce se počítá s 9,2 miliardami korun. Koblůvský řekl, „*že se nebere v potaz snížená spotřeba cigaret, přechod na levnější cigarety, vzrůstající černý trh a snížení nákupů od zahraničních spotřebitelů*“.⁵⁶ V roce 2018 stát vybral 58,8 miliardy korun z tabákových výrobků. Dále si myslím, že kvůli sníženému nákupu cigaret od zahraničních spotřebitelů klesne i

---

⁵⁴ ECHO24. *Boj proti kuřákům přitvrzuje. Cigarety budou zase dražší a zmizí i mentolky.* In: Echo24.cz [online]. 30. 12. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SZiv8/boj-proti-kuřákům-přitvrzuje-cigarety-budou-zase-dražší-a-zmizí-i-mentolky>

⁵⁵ iROZHLAS. *Stát přišel o stovky milionů ze zahřívacích cigaret. Analýzu, že je nešlo danit, ale nemá.* In: irozhlas.cz [online]. 9. 4. 2019 [1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/heets-zahrivany-tabak-celni-sprava-ministerstvo-financi-analyza-spotrebni-dan_1904090600_tec

⁵⁶ iDNES. *Vyšší zdanění cigaret miliardy do státní kasy nepřinese, varují ekonomové.* In: idnes.cz [online]. 4. 7. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/tabak-dane-ministerstvo-financi-rozpocet-spotrebni-dan.A190704_112332_ekonomika_rts

příjem z daně z pohonných hmot a daň z přidané hodnoty, protože tady přestanou jezdit zahraniční spotřebitelé.

Na komentář pana Koblavského zareagovalo ministerstvo financí, které tvrdí, že *„sazba nevzroste natolik, aby došlo k poklesu poptávky zahraničních zákazníků. Cena cigaret v České republice bude stále nižší než v Rakousku a Německu. Není důvod, aby došlo k navýšení černého trhu, jelikož příjem domácností roste. Také nižší daňové zatížení řezaného tabáku a zahříváných výrobků vede k omezení navyšování černého trhu. Existence celoevropského systému pro sledování pohybu tabákových výrobků a jejich značení, značně pomáhá v boji proti černému trhu.“*⁵⁷

---

⁵⁷ MINISTERSTVO FINANCÍ. *Reakce MF na studii o dopadech zvýšení spotřební daně na tabák*. In: MFČR [online]. 3. 7. 2019 [vid. 20. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2019/reakce-mf-na-studii-o-dopadech-zvyseni-s-35607>

3 Analýza právní úpravy zdanění potravin v České republice a Evropské unii

Tato část kapitoly se zabývá právní úpravou zdanění spotřeby (ne)zdravých potravin v České republice a Evropské unii, přesněji právní úprava Maďarska, Dánska, Německa, Norska, Finska a Francie.

Aby bylo možné později zhodnotit dopad zavedení vybrané zvláštní spotřební daně v České republice, je nutné vypočítat sazbu daně pro českou ekonomiku. To se provede přepočtem sazeb jednotlivých spotřebních daní kurzem dané měny k 31.12.2018 a indexem parity kupní síly. Unijní průměr činí 100.

Pro vypočtení výše příjmů do státního rozpočtu zdaněním námi vybrané komodity je nutné zjistit spotřebu jednotlivých potravin. Spotřeba je uvedena jako průměr na 1 obyvatele České republiky. V roce 2018 byl střední stav obyvatelstva 10 626 430. Níže přiložena tabulka č. 3.1 obsahuje údaje o spotřebě za rok 2018.

Tabulka 3.1: Spotřeba v roce 2018

Potraviny	Na 1 obyvatele za rok (kg nebo l)
Čokoláda	2,7
Zrnková káva	2,1
Zmrzlina	4
Slazené nápoje	
- limonády	92,9
- ostatní nápoje	64,7
Energetické nápoje	5

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Českého statistického úřadu⁵⁸

3.1 Maďarsko

Maďarský parlament odhlasoval daň na potraviny, které se nepovažují za preferované z hlediska zdraví, avšak tímto netvrdí, že by výrobky byly nezdravé. Upozorňuje pouze na zvýšené riziko obezity, cukrovky a vysokého krevního tlaku konzumací těchto produktů. Uvalením daně chtějí docílit, aby si spotřebitel promyslel své

⁵⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Spotřeba potravin 2018*. In: Czso.cz [online]. 2. 12. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/spotreba-potravin-2018>

nákupy potravin, a aby výrobci do budoucna snížili obsah cukru, soli a kofeinu ve svých nabízených výrobcích. Příjem zamýšlejí využít ve zdravotnictví za zdravotní péči.

Potraviny vyvážené z Maďarska nebo potraviny, které byly vyrobené v Maďarsku, ale neuvedly se na maďarský trh jsou osvobozené od daně. Povinnost daň zaplatit má výrobce nebo dovozce, který výrobek prodal na území Maďarska.⁵⁹

Spolu s daní zavedli další opatření týkající se osvětové kampaně a předpisy podporující zdravé stravování ve školách.

3.1.1 Zákon o dani z výrobků pro veřejné zdraví

Za zdanitelný produkt se považuje hotový výrobek,

- s obsahem přidaného cukru vyšším než 8 g na 100 ml,
  - a) kromě energetických nápojů – výrobky jiné než nektary, ovocné šťávy a zeleninové šťávy obsahujících 25 % hmotnostních nebo více ovoce nebo zeleniny a výrobky obsahujících 50 % hmotnostních nebo více mléčných surovin
  - b) jiné sirupy než sirupy na bázi extraktů a sirupy obsahující nejméně 25 % ovoce nebo zeleniny
- pokud obsahuje methyl xantin, včetně případů, kdy látka obsahuje xantin a,
  - a) obsahuje taurin, včetně případů, kdy obsahuje jednu ze složek produktu, za předpokladu, že obsahuje více než 1 mg methylxantilu na 100 ml nebo taurin je větší než 100 mg taurinu na 100 ml, nebo
  - b) obsahuje více než 15 mg methylxantinu na 100 ml
- obsahující přidaný cukr
  - a) pokud je obsah cukru vyšší než 25 gramů na 100 gramů, s výjimkou produktu obsahujícího 20 gramů medu na 100 gramů, pokud obsah cukru není vyšší než 40 gramů cukru na 100 gramů,
  - b) kromě produktů vyrobených z nejméně 50% mléčné suroviny, pokud obsahuje přidaný cukr a má obsah cukru vyšší než 40 gramů na 100 gramů a obsah kakaa méně než 40 gramů na 100 gramů

---

⁵⁹ DÉVÉNYI, Péter. Hungary: The New Hungarian Act on the Special Public Health Tax of Certain Products (a.k.a. Chips-Tax). *European Food* [online]. 2011, 6(4), 252-252 [cit. 2020-03-29]. ISSN 18622720. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true>

- pečené, extrudované nebo pražené, ochucené a vhodné k okamžité spotřebě, z obilovin, brambor nebo olejnin, jiných než těch, na které se vztahuje – *přidaný cukr* - 1905, 20 20, 2008, na něž se nevztahuje přidaný cukr, pokud jejich obsah soli přesahuje 1 gram na 100 gramů, kromě chleba a pekárenských výrobků s maximálním obsahem soli 2 gramy na 100 gramů
- produkty jiné než hořčice, kečup a podobné výrobky, které nejsou solenými potravinami, připravené polévky nebo omáčky, obsahující více než 5 gramů soli na 100 gramů; kořeněné rostlinné přípravky, sušené, drcené nebo dužiny, solené, s obsahem soli nepřesahujícím 15 gramů na 100 gramů;
- nápoje, na něž se nevztahuje obsah přidaného cukru vyšší než 8 g na 100 ml, obsahující pivo a přidané cukry, včetně nápojů, ve kterých jedna ze složek obsahuje cukr, za předpokladu, že produkt obsahuje více než 5 gramů cukru na 100 mililitrů,
- nápoj obsahující nealkoholický nápoj za předpokladu, že produkt obsahuje více než 5 gramů cukru na 100 mililitrů cukru (dále jen „alkoholické nápoje“);
- produkty obsahují přidaný cukr a je-li obsah cukru vyšší než 35 gramů cukru na 100 gramů, s výjimkou extra džemu, extra želé, marmelády a džemů zvláštní jakosti.⁶⁰

Maďarské sazby daní u jednotlivých výrobků jsou uvedeny níže v tabulce č. 3.2 a 3.3.

Tabulka 3.2: Sazby daní v Maďarsku (HUF/l)

Výrobek	HUF/l	Kč/l
Nealkoholické nápoje s obsahem přidaného cukru vyšším než 8 g na 100 ml		
- a)	7	0,55
- b)	200	15,62
Energetické nápoje		
- a)	250	19,58
- b)	40	3,13
Ochucené pivo a alkohol	20	1,57

Zdroj: vlastní zpracování na základě právní úpravy⁶¹

⁶⁰ NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR. *NÉPEGÉSZSÉGÜGYI TERMÉKAD.* In: njt.hu [online]. 1. 1. 2015 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139165.284238#foot_28_place

⁶¹ NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR. *NÉPEGÉSZSÉGÜGYI TERMÉKAD.* In: njt.hu [online]. 1. 1. 2015 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139165.284238#foot_28_place

Tabulka 3.3: Sazby daní v Maďarsku (HUF/kg)

Výrobek	HUF/kg
Slazený kakaový prášek	70
Ostatní balené slazené výrobky	130
Slané občerstvení	250
Látky určené k aromatizaci potravin	250
Ovocné příchutě	500
Alkoholické nápoje podle obsahu alkoholu	
- vyšší než 1,2 % ale méně než 5 %	20
- vyšší než 5 % ale méně než 15 %	100
- vyšší než 15 % ale méně než 25 %	300
- vyšší než 25 % ale méně než 35 %	500
- vyšší než 35 % ale méně než 45 %	700
- vyšší než 45 %	900

Zdroj: vlastní zpracování na základě právní úpravy⁶²

Určení sazby daně pro Českou republiku

Index parity kupní síly u Maďarska je 71, což znamená, že ekonomická úroveň Maďarska je o 29 procentních bodů nižší, než je unijní průměr, kde index parity kupní síly činí 100. V České republice je index 91, takže sazbu musíme snížit o 9 procentních bodů pod unijní průměr. Ve výše zmíněné tabulce č. 3.1 je odvozená sazba daně ze slazených a energetických nápojů pro Českou republiku přepočtená z maďarských forintů na české koruny, kdy průměrný kurz 1 HUF je 8,045 CZK. Po přepočtení sazeb u slazených a energetických nápojů činí česká sazba 56,32 Kč/l a 2 011,25 Kč/l.

Výpočet:

Slazené nápoje:

- sazba 0,55 Kč/l = 71 PPS > EU 100 PPS = 0,77 Kč/l > ČR 91 PPS = **0,70 Kč/l**

Energetické nápoje

- sazba 19,58 Kč/l = 71 PPS > EU 100 PPS = 27,58 Kč/l > ČR 91 PPS = **25,10 Kč/l**

⁶² NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR. *NÉPEGÉSZSÉGÜGYI TERMÉKAD.* In: njt.hu [online]. 1. 1. 2015 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139165.284238#foot_28_place

Konečná sazba spotřební daně ze slazených a energetických nápojů činí 0,70 Kč/l a 25,10 Kč/l a je využitelná pro českou ekonomiku, tím že byla upravena indexem parity kupní síly, který představuje poměr dvou cenových hladin v národních měnách za stejné výrobky a stejném množství ve dvou různých státech. Konečnou sazbu pro slazené a energetické nápoje se dozvíme v kapitole č. 3.6.

3.2 Dánsko

V Dánsku existují dva speciální zákony, a to zákon o dani z čokolády a cukrovinek a zákon o dani ze zmrzliny.

Daň z tuku neboli daň z nasycených tuků v některých potravinách vstoupila v platnost zákonem č. 247 k 1.10.2011, ale o dva roky později byla zrušena z důvodu značného neúspěchu (zrušeno s účinností k 1.1.2013).

3.2.1 Zdanění čokolády a cukrovinek

V zákoně o dani z čokolády a cukrovinek je předmětem zdanění:

- čokoláda a čokoládové výrobky, kakaová dřevina, kakaový prášek, kakaové máslo a jakéhokoliv jiné zboží související s kakaem,
- výtažky z lékořice, lékořice a lékořice všeho druhu jako je kořenový prášek lékořice a směsi amonia a kořene lékořice a podobné,
- produkty sestávající zcela nebo částečně z mandlí, ořechů, jakéhokoliv jiného typu semen nebo produktů, které je obsahují,
- cukrovinky, bonbóny, dražé, pěna, fondán, cukrové cereálie a podobné výrobky s přidanou esencí nebo barvou a jakéhokoliv jiné cukrovinky
- žvýkačka,
- kandované ovoce a ovocná kůra a jiné kandované zboží s výjimkou citrusové kůry,
- sukáda, marmeláda a podobné zboží,
- oplatky potahovány čokoládou nebo jinak spojené čokoládou, pěnou nebo jinými výrobky, které jsou částečně nebo úplně složeny z mandlí, ořechů nebo jakéhokoliv typu semen, s určitými výjimkami,
- dorty, sušenky a podobné výrobky částečně vyrobené z pěnové buničiny, pokud pečené zboží tvoří nejméně dvě třetiny objemu zboží,

- jiné výrobky, které lze po celkovém posouzení jejich povahy a použití a způsobu, jakým jsou uváděny na trh považovat za napodobeniny nebo náhražky zboží uvedené výše.

Výše daňové sazby se platí na základě základu daně níže uvedeným sazebníkem v tabulce č. 3.4.

Tabulka 3.4:Sazebník pro čokoládu a cukrovinky v Dánsku (DKK/kg)

Výrobek	DKK/kg	Kč/kg
Výrobky, jejichž obsah přidaného cukru je vyšší než 0,5 g na 100 g	25,97	89,36
Výrobky, jejichž obsah přidaného cukru je menší než 0,5 g na 100 g	22,08	75,98

Zdroj: vlastní zpracování na základě právní úpravy⁶³

Určení sazby daně pro Českou republiku

Ve výše zmíněné tabulce je odvozená sazba daně čokolády a cukrovinek pro Českou republiku přepočtená z dánských korun na koruny české, kdy průměrný kurz 1 DKK je 3,441 CZK. Po přepočtení sazby u výrobků, jejichž obsah přidaného cukru je vyšší než 0,5 g a nižší než 0,5 g na 100 g činí česká sazba 89,28 Kč/kg a 75,91 Kč/kg.

Aby bylo možné sazby použít v české ekonomice je nutný přepočet indexem parity kupní síly, který představuje poměr dvou cenových hladin v národních měnách za stejné výrobky a stejném množství ve dvou různých státech.

Index parity kupní síly pro Dánsko je 127, což značí, že ekonomická úroveň státu je vyšší o 27procentních bodů, než je unijní průměr. U České republiky je index 91 takže sazbu musíme snížit o 9procentních bodů pod unijní průměr.

Výpočet:

- sazba 89,36 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 70,36 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **64,02 Kč/kg**
- sazba 75,98 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 59,83 Kč/kg ČR 91 PPS = **54,44 Kč/kg**

⁶³ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Chocolate and sweets*. In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=152/1546297200

Vypočtená sazba daně pro českou ekonomiku se týká čokolády a cukrovinek.

Pro budoucí potřebu potřebujeme zjistit jednu výši sazby daně pro čokoládu bez vymezení podle obsahu cukru, což se vypočte průměrným aritmetickým průměrem dvou výše vypočtených sazeb.

$$64,02 \text{ Kč} + 54,44 \text{ Kč} = 118,46 \text{ Kč} / 2 = \mathbf{59,23 \text{ Kč za kg čokolády}}$$

Pro naši výslednou sazbu se také musí vzít v úvahu zdanění čokolády ve Finsku, proto se následně vypočtené sazby ještě upraví aritmetickým průměr. Tento výpočet bude zmíněn v následující kapitole o Finsku.

3.2.2 Zdanění zmrzliny

Sazby daně ze zmrzliny jsou níže uvedeny v tabulce č. 3.5 a zohledněny podle obsahu přidaného cukru.

Tabulka 3.5: Sazby daně zmrzliny v Dánsku (DKK/kg)

Výrobek	DKK/kg	Kč/kg
Zmrzlina s obsahem cukru vyšším než 0,5 g na 100 ml	6,98	24,02
Zmrzlina s obsahem cukru nižším než 0,5 g na 100 ml	5,58	19,20
Zmrzlinová směs (například měkká zmrzlina) s obsahem cukru vyšším než 0,5 g na 100 ml	6,98	24,02
Zmrzlinová směs (například měkká zmrzlina) s obsahem cukru nižším než 0,5 g na 100 ml	5,58	19,20

Zdroj: vlastní zpracování na základě právní úpravy⁶⁴

Určení sazby daně pro Českou republiku

Index parity kupní síly pro Dánsko je 127, u České republiky je index 91, takže sazbu musíme snížit o 9procentních bodů pod unijní průměr. Ve výše zmíněné tabulce je odvozená sazba daně ze zmrzliny pro Českou republiku přepočtená z dánských korun na korunu české, kdy průměrný kurz 1 DKK je 3,441 CZK. Po přepočtení sazeb u zmrzliny s obsahem cukru vyšším než 0,5 g a nižší než 0,5 g na 100 ml činí česká sazba 24,02 Kč/kg a 19,20 Kč/kg.

⁶⁴ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Chocolate and sweets*. In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=152/1546297200

Výpočet:

První dvě sazby daně zmrzliny podle obsahu cukru

- sazba 24,02 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 18,91 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **17,21 Kč/kg**
- sazba 19,20 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 15,12 Kč/kg ČR 91 PPS = **13,76 Kč/kg**

Sazby daní zmrzlinové směsi

- sazba 24,02 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 18,91 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **17,21 Kč/kg**
- sazba 19,20 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 15,12 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **13,76 Kč/kg**

Pro budoucí potřebu potřebujeme zjistit výši sazby daně jen pro zmrzlinu, nikoliv pro zmrzlinovou směs, což se vypočte průměrným aritmetickým průměrem dvou výše vypočtených sazeb. Zmrzlinu však nadále nerozlišujeme podle obsahu cukru.

$$17,21 \text{ Kč} + 13,76 \text{ Kč} = 30,97 \text{ Kč} / 2 = \mathbf{15,49 \text{ Kč za kg zmrzliny}}$$

V zákoně je také upravena daň ze surovin (raw materials tax) jako jsou mandle, ořechy, zrna a podobně. Sazba daně za jeden kilogram je uvedena v tabulce č. 3.6 níže.⁶⁵

Tabulka 3.6: Sazby daně surovin (DKK/kg)

Výrobek	DKK/kg
Nezpracované ořechy acajou, nezpracované mandle, nezpracované meruňkové a broskvové jádra a nezpracované ořechy kešu	14,57
Zpracované ořechy acajou, zpracované mandle, zpracovaná jádra meruňek a broskví a zpracované ořechy kešu	17,44
Zpracované a nezpracované para ořechy, zpracované a nezpracované vlašské ořechy, pistácie, ořechy pekanové, nezpracované lískové ořechy, kakaové skořápky, kakaový odpad	9,71
Zpracované lískové ořechy	11,65
Mandle ve skořápce	7,33
Lískové ořechy ve skořápce a arašidy bez skořápky	4,87

⁶⁵ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Chocolate and sweets*. In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=152/1546297200

Zpracované arašídý	5,8
Zpracované a nezpracované kokosové ořechy a arašídý ve skořápce	2,9

Zdroj: vlastní zpracování na základě právní úpravy⁶⁶

V rámci zákona je také zmíněn finanční poplatek (tzv. financial levy) za dovážené zboží obsahující zdanitelné složky. Týká se výrobků, které nejsou předmětem daně z čokolády a cukrovinek, ale obsahuje suroviny, na které zdanění dopadá. Sazby daně výrobků obsahující zdanitelné suroviny jsou uvedeny v tabulce č. 3.7.

Tabulka 3.7: Sazby daně výrobků obsahující zdanitelné suroviny (DKK/kg)

Výrobek	DKK/kg
Kokos	2,9
Zpracované arašídý	5,8
Další ořechy a semena	11,4
Ostatní zdanitelné složky	
- pro zboží, u kterého je množství přidaného cukru vyšší než 0,5 g na 100 g	25,97
- pro zboží, u kterého je množství přidaného cukru menší než 0,5 g na 100 g	22,08

Zdroj: vlastní zpracování na základě právní úpravy⁶⁷

3.2.3 Zdanění kávy

V Dánsku podléhá zdanění káva a výtažky z těchto produktů. Daňové sazby z kávy vyplývají z § 13 zákona č. 924 ze dne 18. září 2012 a podle § 2 zákona č. 1686 ze dne 26. prosince 2017.⁶⁸

Dle § 11 je výše daňové sazby u

- syrové kávy (nepražená) ve výši 6,39 DKK/kg,
- pražená káva ve výši 7,67 DKK/kg,

⁶⁶ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Chocolate and sweets*. In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=152/1546297200

⁶⁷ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Chocolate and sweets*. In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=152/1546297200

⁶⁸ SKATTEFORVALTNINGEN. *Afgift af kaffe Indhold*. In: skat.dk [online]. 31. 1. 2020 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.skat.dk/skat.aspx?oID=2061875&chk=216701>

- kávové výtažky bez obsahu jiných přísad, než káva je ve výši 16,61 DKK/Kg a
- náhražky kávy ve výši nejméně 0,75 DKK/kg.⁶⁹

Přepočtena daňová sazba u syrové kávy činí 21,99 Kč/kg, pražené kávy 26,39 Kč/kg, kávových výtažků 57,16 Kč/kg a náhražky kávy 2,58 Kč/kg.

Určení sazby daně pro Českou republiku

Index parity kupní síly pro Dánsko je 127, u České republiky je index 91, takže sazbu musíme snížit o 9 procentních bodů pod unijní průměr. Výše je zmíněná odvozená sazba daně z kávy pro Českou republiku přepočtená z dánských korun na koruny české, kdy průměrný kurz 1 DKK je 3,441 CZK.

Výpočet:

Pro syrovou a praženou kávu

- sazba 21,99 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 17,31 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **15,76 Kč/kg**
- sazba 26,39 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 15,12 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **13,76 Kč/kg**

Pro kávové výtažky a náhražky kávy

- sazba 57,16 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 45,01 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **40,96 Kč/kg**
- sazba 2,58 Kč/kg = 127 PPS > EU 100 PPS = 2,03 Kč/Kg > ČR 91 PPS = **1,85 Kč/kg**

Konečnou daňovou sazbu uplatnitelnou v rámci české ekonomiky zjistíme v následující kapitole, kdy se vezme v úvahu ještě německá přepočtená sazba. Pro budoucí analýzu bude potřebná sazba pro syrovou a praženou kávu. Zbylé dvě sazby již nebudou využity. Výpočet je zde uveden pouze pro představu.

---

⁶⁹ RETSININFORMATION. *Den fulde tekst*. In: Retsinformation.dk [online]. 26. 12. 2017 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=197126&#P11>

3.3 Německo

3.3.1 Zákon o dani z kávy

Daň z kávy neboli KaffeeStG patří mezi spotřební daně v Německu, stejně jako tabák, víno a meziprodukty, alkoholické limonády, pivo a alkohol. Zákon upravuje daň z kávy (káva pražená a káva instantní) a zboží obsahující kávu.

Dle § 2 odst. 1 je výše daně z kávy u

- pražené kávy ve výši 2,19 EUR/kg a
- rozpustné kávy ve výši 4,78 EUR/kg.

Přepočtena daňová sazba u pražené kávy činí 56,16 Kč/kg a rozpustné kávy 122,57 Kč/kg.

Směsi kávy pražené a instantní podléhají zdanění dle § 2 odst. 2 podle druhu kávy, kterou ve směsi obsahují.

Pro lepší přehlednost jsou v níže uvedené tabulce č. 3.8 uvedeny sazby daní u zboží obsahující kávu. Čím vyšší je obsah kávy, tím vyšší je sazba daně.⁷⁰

Tabulka 3.8: Sazby daní u zboží obsahující kávu (g/kg)

Výrobek (g/kg)	EUR/kg	Kč/kg
zboží obsahující 10 až 100 pražené kávy	0,12	3,08
zboží obsahující 100 až 300 pražené kávy	0,43	11,03
zboží obsahující 300 až 500 pražené kávy	0,86	22,05
zboží obsahující 500 až 700 pražené kávy	1,32	33,85
zboží obsahující 700 až 900 pražené kávy	1,76	45,13
zboží obsahující 10 až 100 rozpustné kávy	0,26	6,67
zboží obsahující 100 až 300 rozpustné kávy	0,94	24,10
zboží obsahující 300 až 500 rozpustné kávy	1,91	48,98
zboží obsahující 500 až 700 rozpustné kávy	2,86	73,34
zboží obsahující 700 až 900 rozpustné kávy	3,83	98,21

Zdroj: vlastní zpracování na základě německé právní úpravy⁷¹

⁷⁰ BUNDESAMT FÜR JUSTIZ. *Kaffeesteuergesetzes*. In: Bundesamt für Justiz [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/kaffeestg_2009/

⁷¹ BUNDESAMT FÜR JUSTIZ. *Kaffeesteuergesetzes*. In: Bundesamt für Justiz [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/kaffeestg_2009/

Zboží, jejichž obsah je nižší jak 10 g/kg nepodléhá zdanění, naopak u zboží obsahující více jak 900 g/kg se zdaňuje jako káva.⁷²

V § 2 odst. 1 vyhlášky o dani z kávy neboli KaffeeStV je uvedeno, že rozpustná káva ve formě tekutých extraktů, esencí a koncentrátů je určeno množstvím kávy sušinou. Jestliže nejde rozpoznat, jestli se jedná o kávu praženou nebo instantní, určí se produkt za kávu rozpustnou.⁷³

Určení sazby daně pro Českou republiku

Index parity kupní síly pro Německo je 124, což znamená, že německá ekonomika je vyšší o 24 procentních bodů. V České republice je index 91, takže sazbu musíme snížit o 9 procentních bodů pod unijní průměr. Ve výše zmíněné tabulce č. 3.7 jsou odvozené sazby daně ze směsi kávy pro Českou republiku přepočtená z eura na koruny české, kdy průměrný kurz 1 EUR je 25,643 CZK. Nás zajímají čisté sazby pražené a rozpustné kávy.

Výpočet:

Pro praženou kávu

- sazba 56,16 Kč/kg = 124 PPS > EU 100 PPS = 44,22 Kč/kg > ČR 91 PPS = **40,24 Kč/kg**

Pro rozpustnou kávu

- sazba 122,57 Kč/kg = 124 PPS > EU 100 PPS = 96,51 Kč/kg > ČR 91 PPS = **87,83 Kč/kg**

Sazby daní přepočtené měnovým kurzem byly převedeny z německé ekonomiky na unijní průměr, kde sazba za kilo pražené kávy činí 44,22 Kč/kg a za kilo rozpustné kávy sazba činí 96,51 Kč/kg.

Aby bylo možné využít sazbu pro pozdější analýzu, je potřeba malé úpravy. Tato výše zmíněná sazba se připočte, k již známé očištěné dánské sazbě 13,76 Kč a konečná sazba použitelná pro českou právní úpravu a ekonomiku se vypočte aritmetickým průměrem.

---

⁷² ZOLL. *Steuergegenstand im Kaffeesteuerrecht*. In: Zoll.de [online]. 1. 4. 2020. Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Steuern/Verbrauchssteuern/Alkohol-Tabakwaren-Kaffee/Steuergegenstand-Besonderheiten-Wein/Kaffee/kaffee_node.html

⁷³ BUNDESAMT FÜR JUSTIZ. *Verordnung zur Durchführung des Kaffeesteuergesetzes*. In: Bundesamt für Justiz [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/kaffeestv_2010/

Syrová káva (sazba známá již z očištěné dánské sazby):

- **15,76 Kč za kilogram syrové kávy**

Pražená káva:

- $87,83 \text{ Kč} + 13,76 \text{ Kč} = 101,59 \text{ Kč} / 2 = \mathbf{50,80 \text{ Kč za kilogram pražené kávy}}$

Rozpustná káva (sazba známá z očištěné německé sazby):

- **87,83 Kč za kilogram rozpustné kávy**

Přepočtena daňová sazba u syrové kávy činí 15,76 Kč/kg, u rozpustné kávy činí 87,83 Kč/kg a pražené kávy činí 50,80 Kč/kg.

Dopad na státní rozpočet

Pro lepší představu statistiky ukazují, že Češi ročně vypijí kávu zhruba za 6,4 miliardy korun. Zrnková káva z celkového objemu spotřebované kávy tvoří 9 %. Spotřeba kávových zrn na jednoho obyvatele za rok činí 2,1 kilogramů. Zjištěna sazba daně kávového zrna pro českou ekonomiku činí 50,80 Kč/kg.

Níže si ukážeme výpočet celkového příjmu do státního rozpočtu, kdyby Česká republika přistoupila k zavedení daně z pražené kávy.

$2,1 \times 50,80 = 106,68 \text{ Kč/kg} \times 10\,626\,430 = \mathbf{1\,133\,627\,552 \text{ Kč do státního rozpočtu}}$

Pokud vynásobíme sazby spolu se spotřebou na jednoho obyvatele a zároveň zohledněním celkového počtu obyvatel za rok 2018 vyšel celkový příjem do státního rozpočtu ve výši 1,133 miliardy korun.

3.4 Norsko

Norsko patří mezi první země, kde se zavedla daň z cukru. Účinná je zde již od roku 1922. Avšak k 1.1.2018 Norsko zvýšilo daň až o 83 %. Toto zvýšení se týká sladkostí, čokolády, sušenek, žvýkaček a mnoho dalších produktů.

Vláda se tímto snaží snížit schodek státního rozpočtu a zlepšit zdravotní situaci obyvatel. Účinek je ovšem opačný, jelikož Norové bydlící poblíž státních hranic se Švédskem chodí nakupovat cukrovinky zde. Švédským supermarketům se zvyšují

tržby, ale norská ekonomika přichází o peníze. Nízká poptávka po cukrovinkách ovlivňuje konkurenceschopnost a pracovní místa v Norsku.⁷⁴

3.4.1 Daň z cukru

Daň se týká cukru dováženého nebo vyrobeného v Norsku. Sazba daně pro rok 2020 činí 8,20 NOK/kg.

Jedná se o tyto níže vyjmenované druhy cukrů:

- perlový cukr,
- rafinovaný cukr,
- moučkový cukr,
- krystalový cukr.

Na umělý cukr, javorový sirup, karamel, laktózu apod. se daň nevztahuje.⁷⁵

3.4.2 Daň z čokolády a výrobků z cukru

Daň se týká čokolády a výrobků z cukru, které jsou dováženy nebo vyrobeny v Norsku. Výrobek, v němž byla přísadou čokoláda nebo výrobek z cukru, bude ze zdanění osvobozen.

Sazba daně pro rok 2020 činí 21,22 NOK/kg. Přepočtena daňová sazba u čokolády a výrobků z cukru činí 56,70 Kč/kg.

Určení sazby daně pro Českou republiku

Výše je odvozená sazba daně čokolády a výrobků z cukru pro Českou republiku přepočtená z norských korun na koruny české, kdy průměrný kurz 1 NOK je 2,672 CZK. Po přepočtení sazby činí česká sazba 56,70 Kč/kg.

Index parity kupní síly pro Norsko je 151, což značí, že ekonomická úroveň státu je vyšší o 51 procentních bodů, než je unijní průměr. U České republiky je index 91, takže sazbu musíme snížit o 9 procentních bodů pod unijní průměr.

---

⁷⁴ VITALIA. *Co se stane, když zavedete vysoké daně za sladkosti*. In: Vitalia.cz [online]. 20. 3. 2018 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/co-se-stane-kdyz-zavedete-dane-za-sladkosti/>

⁷⁵ SKATTEETATEN. *Sugar tax*. In: The Norwegian Tax Administration [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.skatteetaten.no/en/business-and-organisation/vat-and-duties/excise-duties/about-the-excise-duties/sugar/>

Výpočet:

- sazba 56,70 Kč/kg = 151 PPS > EU 100 PPS = 37,55 Kč/kg > ČR 91 PPS = **34,17**

Kč/kg

Sazby daní přepočtené měnovým kurzem byly převedeny z norské ekonomiky na unijní průměr (100), kde sazba za kilo čokolády nebo výrobků z cukru činí 37,55 Kč/kg. Snížením sazby o 9 procentních bodů se zjistí sazba spotřební daně z čokolády nebo výrobků z cukru ve výši 34,17 Kč/kg.

Sazba se dále musí upravit pro pozdější analýzu příjmů státního rozpočtu České republiky. Tato úprava bude v následující kapitole.

3.5 Finsko

Ze spotřebních daní bylo v roce 2018 vybráno 7 415 milionů EUR, z toho 4 657 milionů EUR se vybralo z energických daní. Dalšími významnými daněmi, které přispívají do finského státního rozpočtu jsou daně z alkoholu a alkoholických nápojů a z tabákových výrobků.⁷⁶

Od roku 1926 byla ve Finsku zavedena daň ze sladkostí. Zrušena byla v roce 1999 a následně znovu obnovena v roce 2011. Co se týče zavedené daně ze sladkostí, zmrzliny a nápojů, tak zde bylo hlavním cílem zvýšení příjmů do státního rozpočtu a možný dopad na zdraví obyvatel.⁷⁷

3.5.1 Daň ze sladkostí, zmrzliny a nápojů

Problematika zdanění nezdravých potravin je řešena zákonem o dani na sladkosti, zmrzlinu a nápoje.

Sazbě spotřební daně ve výši 95 centů/kg podléhají

- cukrovinky, které neobsahují kakao,
- výrobky, které odpovídají cukrovinkám neobsahující kakao a jsou slazeny jinými sladidly než cukr,

---

⁷⁶ MINISTRY OF FINANCE. *Excise duty*. In: Vm.fi [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://vm.fi/excise-duty>

⁷⁷ BREMMERS, Henry and Kai PURNHAGEN. *Regulating and managing food safety in the EU: a legal-economic perspective*. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2018.

- čokoláda a jiné produkty obsahující kakao,
- zmrzlina a jiný jedlý led, který také obsahuje kakao,
- směsi určené k výrobě zmrzliny.

Finsko zdaňuje vinné nápoje nebo zkvašené nápoje, kdy je vyšší zdanění u produktů, které obsahují cukr.

Například ovocné a zeleninové nekvašené šťávy neobsahují přidaný alkohol, které obsahují přidaný cukr (o obsahu alkoholu 0,5 % a méně) se zdaňují ve výši 22 centů/l a bez cukru se sazbou 11 centů/l,

- výrobky neobsahující alkohol nebo obsahující alkohol 1,2 % a méně používané při výrobě nealkoholických nápojů se zdaňují sazbou 95 centů/kg, pokud je výrobek bez cukru,
- víno z čerstvých hroznů (obsahující 1,2 % alkoholu a méně) se zdaní sazbou 22 centů/l, pokud je bez cukru, tak se nižší sazbou a to 11 centů/l.⁷⁸

Určení sazby daně pro Českou republiku

Výrobek	EUR/kg nebo l	Kč/kg nebo l
Čokoláda	0,95	24,36
Sycené nápoje	0,22	5,64

Ve výše zmíněné tabulce je odvozená sazba daně čokolády pro Českou republiku přepočtená z eura na české koruny, kdy průměrný kurz 1 EUR je 25,643 CZK. Po přepočtení činí česká sazba 24,36 Kč/kg.

Aby bylo možné sazbu použít v české ekonomice je nutné vzít v úvahu rozdílné ekonomiky, a tudíž se sazba přepočte indexem parity kupní síly. Pro Finsko tento index činí 111, což značí, že ekonomická úroveň státu je vyšší o 11 procentních bodů, než je unijní průměr. U České republiky je index 91 takže sazbu musíme snížit o 9 procentních bodů pod unijní průměr. Výpočet je snadnější než u Dánska, kde byly dvě sazby daně podle obsahu cukru, a také se ve Finsku zdaňuje čistá čokoláda bez cukrovinek.

Po přepočtení sazby u čokolády a sycených nápojů činí česká sazba 24,36 Kč/kg a 5,64 Kč/kg.

⁷⁸ EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Sweets, Ice-cream and Soft drinks*. In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=2001/1424159141&taxType=Other%20indirect%20tax

Výpočet:**Čokoláda**

- sazba $24,36 \text{ Kč/kg} = 111 \text{ PPS} > \text{EU } 100 \text{ PPS} = 21,95 \text{ Kč/Kg} > \text{ČR } 91 \text{ PPS} = \mathbf{19,97 \text{ Kč/kg}}$

Sycené nápoje

- sazba $5,64 \text{ Kč/kg} = 111 \text{ PPS} > \text{EU } 100 \text{ PPS} = 5,08 \text{ Kč/Kg} > \text{ČR } 91 \text{ PPS} = \mathbf{4,62 \text{ Kč/kg za litr syceného nápoje}}$

Abychom mohli využít sazbu pro pozdější analýzu, je potřeba malé úpravy. Tato výše vypočtená sazba 19,97 Kč se připočte k již známé přepočtené dánské a norské sazbě (59,23 Kč a 34,17 Kč) a upraví se aritmetickým průměrem.

$$19,97 \text{ Kč} + 59,23 \text{ Kč} + 34,17 \text{ Kč} = 79,2 \text{ Kč} / 3 = \mathbf{37,79 \text{ Kč za kilogram čokolády}}$$

Výsledkem je sazba spotřební daně z čokolády ve výši 37,79 Kč/kg, která je uplatnitelná v české právní úpravě a ekonomice.

Výrobek	EUR/kg	Kč/kg
Zmrzlina	0,95 EUR	24,36

I zde platí, že finská právní úprava je snadnější než dánská. V Dánsku se totiž zmrzlina a zmrzlinové směsi zdaňují dvěma možnými daňovými sazbami, a to podle obsahu cukru (obsah cukru vyšší než 0,5 g a nižší než 0,5 g na 100 ml).

Po přepočtení sazby u čokolády činí česká sazba stejně jako u sazby z čokolády 24,36 Kč/kg.

Výpočet:

- sazba $24,36 \text{ Kč/kg} = 111 \text{ PPS} > \text{EU } 100 \text{ PPS} = 21,95 \text{ Kč/Kg} > \text{ČR } 91 \text{ PPS} = \mathbf{19,97 \text{ Kč/kg}}$

Tato výše vypočtená sazba 19,97 Kč se připočte k již známé přepočtené dánské sazbě 15,49 Kč a vypočte aritmetickým průměrem.

$$19,97 \text{ Kč} + 15,49 \text{ Kč} = 35,46 \text{ Kč} / 2 = \mathbf{17,73 \text{ Kč za kilogram zmrzliny}}$$

Výsledkem je sazba spotřební daně ze zmrzliny ve výši 17,73 Kč/kg, která je uplatnitelná v české právní úpravě a ekonomice a bude použita pro budoucí analýzu.

Dopad na státní rozpočet

Zmrzlina

Roční spotřeba zmrzliny na hlavu vychází přibližně na 4 litry, čímž se dostáváme o 2 litry pod evropský průměr. Mezi největší konzumenty patří Norové a Švédové se spotřebou 9,8 a 8,9 litrů na hlavu.

Na druhou stranu mezi největší producenty patří Německo, Itálie a Francie. Česká republika ročně vyprodukuje okolo 44 milionů litrů zmrzliny.

Teď si ukážeme, jaký dopad na státní rozpočet by mělo zavedení spotřební daně ze zmrzliny v České republice. Vše záleží na výši daňové sazby, která by se v dané ekonomice použila a roční spotřebě na jednoho obyvatele. Již dříve odvozená sazba činí 17,73 Kč/kg. Zdanění zmrzliny jsme nerozlišovali podle obsahu přidaného cukru, protože údaje o této spotřebě zmrzliny nelze dohledat. Níže si ukážeme výpočet velikosti příjmů do státního rozpočtu.

$$17,73 \times 4 = 70,92 \text{ Kč/l} \times 10\,626\,430 = \mathbf{753\,626\,415,6 \text{ Kč do státního rozpočtu}}$$

Vynásobením sazby spolu se spotřebou na jednoho obyvatele a zároveň zohledněním celkového počtu obyvatel za rok 2018 vyšel celkový příjem do státního rozpočtu ve výši 753 milionů korun.

Čokoláda

Roční spotřeba čokolády na hlavu vychází v České republice přibližně na 2,7 kilogramů. Největší prodeje se nachází ve Švýcarsku, kde se za rok spotřebuje 9 kilogramů čokolády na osobu za rok, což dělá zhruba 19,8 liber. Za Švýcarskem na druhém místě se umístilo Německo se 17,4 librami, Irsko a Velká Británie s 16,3 librami. Avšak z celkové spotřeby čokolády na světě se Spojené státy americké podílejí 20 %.⁷⁹

---

⁷⁹ iRozhlas. *Čokoláda jako komodita. Její spotřeba roste v Česku i jinde ve světě, projevuje se to i na burze*. In: irozhlas.cz [online]. 11. 4. 2018 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/cokolada-jako-komodita-jeji-spotreba-roste-v-cesku-i-jinde-ve-svete-projevuje-se_1804111109_dp

Ted' si ukážeme, jaký dopad na státní rozpočet by mělo zavedení spotřební daně z čokolády v České republice. Vše záleží na výši daňové sazby, která by se v dané ekonomice použila a roční spotřebě na jednoho obyvatele. Již dříve odvozená sazba činí 37,79 Kč/kg. Zdanění čokolády jsme stejně jako u zmrzliny nerozlišovali podle obsahu přidaného cukru, protože tyto údaje nelze dohledat. Níže si ukážeme výpočet velikosti příjmů do státního rozpočtu.

$37,79 \times 2,7 = 102,03 \text{ Kč/kg} \times 10\,626\,430 = \mathbf{1\,084\,246\,532 \text{ Kč do státního rozpočtu}}$

Vynásobením sazby spolu se spotřebou na jednoho obyvatele a zároveň zohledněním celkového počtu obyvatel za rok 2018 vyšel celkový příjem do státního rozpočtu ve výši 1,084 miliardy korun.

3.6 Francie

3.6.1 Zákon o dani z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty patří ve francouzském daňovém systému k nejdůležitějším daním, jelikož se podílejí více než 50 % na státním rozpočtu. Daň je placena zákazníkem a vztahuje se na veškeré zboží a služby.

Od 1.1.2014 se změnila

- základní sazba DPH na 20 %, které se týká téměř veškeré zboží a služby,
- mezi sazba na 10 %, která se týká restauračních služeb, ubytování, přepravy, renovačních služeb, kin, divadel, výstav a dalších),
- snížená sazba 5,5 %, která se týká potravin, nealkoholických nápojů, knih apod. a
- snížená sazba 2,1 %, která se uplatňuje na léky hrazené zdravotním pojištěním apod.⁸⁰

---

⁸⁰ MZV. *Daňová problematika*. In: Mzv.cz [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/paris/cz/obchod_a_ekonomika/obchod_a_podnikani_ve_francii/dane/index.html

3.6.2 Daňový řád

Dle § 1613 odst. b) až c) francouzská právní úprava zdaňuje cukr obsažený v nealkoholických nápojích. Shodné zdanění se týká nápojů vedených pod kódy 2009 a 2202 celního sazebníku.⁸¹

Následující tabulka č. 3.9 obsahuje daňové sazby. Také je stanovena sazba ve výši 3,03 EUR za každý další kilogram cukru na hektolitr nápoje.

Tabulka 3.9: Daňové sazby podle obsahu cukru ve výrobku (EUR/hk)

Výrobek	EUR/hl	Kč/hl	Výrobek	EUR/hl	Kč/hl
1 nebo méně kg cukru na hl	3,03	77,70	9 nebo méně kg cukru na hl	11,62	297,97
2 nebo méně kg cukru na hl	3,54	90,78	10 nebo méně kg cukru na hl	13,64	349,77
3 nebo méně kg cukru na hl	4,04	103,60	11 nebo méně kg cukru na hl	15,66	401,57
4 nebo méně kg cukru na hl	4,55	116,68	12 nebo méně kg cukru na hl	17,68	453,11
5 nebo méně kg cukru na hl	5,56	142,58	13 nebo méně kg cukru na hl	19,70	505,17
6 nebo méně kg cukru na hl	6,57	168,48	14 nebo méně kg cukru na hl	21,72	556,97
7 nebo méně kg cukru na hl	7,58	194,37	15 nebo méně kg cukru na hl	23,74	608,77
8 nebo méně kg cukru na hl	9,60	246,17			

Zdroj: zpracování na základě právní úpravy⁸²

⁸¹LEGIFRANCE. *Code général des impôts. Article 1613 quater*. In: Legifrance.gouv.fr [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=B804FEC5722FE8291078575F1E9EE05D.tpdila18v_1?idArticle=LEGIARTI000030702104&cidTexte=LEGITEXT000006069577&dateTexte=20151124

⁸²LEGIFRANCE. *Code général des impôts. Article 1613 quater*. In: Legifrance.gouv.fr [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=B804FEC5722FE8291078575F1E9EE05D.tpdila18v_1?idArticle=LEGIARTI000030702104&cidTexte=LEGITEXT000006069577&dateTexte=20151124

Abych zjistila jedinou sazbu daně ze sycených nápojů, musím všechny sazby sečíst a následně vydělit patnácti, což činí 11,22 EUR za hektolitr. Hektolitry převedu na litry, takže sazba bude činit 0,11 EUR za litr.

Výše v kapitole č. 3.6.1 jsem uvedla čtyři sazby, které jsou nyní uplatňovány ve Francii. Blíže se zaměříme na sazbu 20 % a 5,5 %, které se týkají námi analyzovaných výrobků.

DPH 20 %

Základní sazbou DPH ve výši 20 % jsou zdaňovány čokoládové výrobky, čokoláda a cukrářské výrobky. Do této sazby spadají také výrobky s vysokým obsahem tuku, což se týká rostlinných tuků a margarínů.

DPH 5,5 %

Sníženou sazbou DPH 5,5 % je zdaňována mléčná čokoláda, čokoládové bonbony, kakaové boby nebo kakaové máslo stejně jako další produkty k lidské konzumaci.

Na rozdíl od jiných států Evropské unie jsou nezdravé výrobky ve Francii zdaňovány pomocí daně z přidané hodnoty. Výrobce tak navíc nemusí například odvádět zvláštní spotřební daň z cukru nebo tuku, což by se mělo projevit na výsledné ceně výrobků v maloobchodních řetězcích. Konečnou cenu pro spotřebitele bude ovlivňovat především marže výrobce a prodejce.

Energetické nápoje

Pro zdanění energetických nápojů je důležitý obsah kofeinu, který musí přesahovat určitou hodnotu. Minimální obsah kofeinu v nápoji musí přesáhnout 220 miligramů kofeinu na 1 000 mililitrů. Sazba daně na 1 hektolitr činí 103,02 EUR, na 1 l činí 1,03 EUR a přepočtená sazba na koruny české činí 26,41 Kč/l.⁸³

---

⁸³ LEGIFRANCE. *Code général des impôts. Article 1613 bis A*. In: Legifrance.gouv.fr [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=76C9D5A5368AA183F1A4954103FEDE35.tpdila13v_1?idArticle=LEGIARTI000030702114&cidTexte=LEGITEXT000006069577&dateTexte=20151124&categorieLien=id&oldAction=&nbResultRech

Určení sazby daně pro Českou republiku

V tabulce č. 3.8 je odvozená sazba z nealkoholických nápojů podle obsahu přidaného cukru přepočtená z eura na české koruny, ale tyto sazby neodpovídají české ekonomice. Index parity kupní síly pro českou republiku je totiž 91, což je pod unijním průměrem, který činí 100. Francie má index parity kupní síly ve výši 104, který nám značí, že ekonomická úroveň Francie je o 4 procentní body vyšší než Unie.

Průměrný kurz 1 EUR je 25,643 CZK. Přepočtená sazba energetických nápojů z eura na koruny české činí 26,41 Kč/l.

Výpočet:

Sycené nápoje

- sazba 0,11 Kč/hl = 104 PPS > EU 100 PPS = 0,11 Kč/hl > ČR 91 PPS = 0,10
Kč/hl

Energetické nápoje

- sazba 26,41 Kč/l = 104 PPS > EU 100 PPS = 25,39 Kč/l > ČR 91 PPS = **23,11
Kč/l**

Tato výše vypočtená sazba 23,11 Kč se připočte k již známé přepočtené maďarské sazbě 25,10 Kč a vypočte aritmetickým průměrem.

$23,11 \text{ Kč} + 25,10 \text{ Kč} = 48,21 / 2 = \mathbf{24,11 \text{ Kč/l za energetického nápoje}}$

Sazba 0,10 Kč se přičte k maďarské a finské sazbě a následně se vypočte aritmetickým průměrem.

$0,70 \text{ Kč} + 4,62 \text{ Kč} + 0,10 \text{ Kč} = 5,42 / 3 = \mathbf{1,81 \text{ Kč/l za sycené nápoje}}$

Výsledkem jsou sazby spotřebních daní z energetických a sycených nápojů ve výši 24,11 Kč/l, a 1,81 Kč/l, které jsou uplatnitelné v české právní úpravě a ekonomice, a bude dále použita pro budoucí analýzu.

Dopad na státní rozpočet

Energetické nápoje

Statistiky ukazují, že Češi ročně vypijí 5 litrů energetických nápojů. Jedná se ale o spotřebu evidovanou z maloobchodních řetězců. Spotřeba bude mnohem vyšší, jelikož se nezapočítává spotřeba v restauracích a míchání energetických nápojů s alkoholem.⁸⁴ Zjištěna sazba daně energetického nápoje pro českou ekonomiku činí 24,11 Kč/l.

Níže si ukážeme výpočet celkového příjmu do státního rozpočtu, kdyby Česká republika přistoupila k zavedení daně z energetických nápojů.

$$5 \times 24,11 = 120,55 \text{ Kč/l} \times 10\,626\,430 = \mathbf{1\,281\,016\,137 \text{ Kč do státního rozpočtu}}$$

Pokud vynásobíme sazby spolu se spotřebou na jednoho obyvatele a zároveň zohledněním celkového počtu obyvatel za rok 2018 vyšel celkový příjem do státního rozpočtu ve výši 1,281 miliardy korun.

Slazené nápoje

Údaje ze statistického úřadu ukazují, že Češi ročně spotřebují 92,9 litrů limonády na osobu a roční spotřeba ostatních nápojů na osobu činí 64,7 litrů. Průzkum agentury Nielsen ukazuje, že na každý běžný nákup připadá 82 Kč utracených za sycené nápoje. Z jejich celkového počtu respondentů 35 % nakupovalo nápoje 2-3 krát za měsíc a 34 % jednou týdně. Nejčastěji dávají přednost chuti, ceně a předchozím zkušenostem.⁸⁵ Zjištěna sazba daně sycených nápojů pro českou ekonomiku činí 1,81 Kč/l.

Níže si ukážeme výpočet celkového příjmu do státního rozpočtu, kdyby Česká republika přistoupila k zavedení daně ze sycených nápojů.

$$(92,9 + 64,7) \times 1,81 \text{ Kč/l} = 285,26 \text{ Kč/l} \times 10\,626\,430 = \mathbf{3\,031\,252\,916 \text{ Kč do státního rozpočtu}}$$

Pokud vynásobíme sazby spolu se spotřebou na jednoho obyvatele a zároveň zohledněním celkového počtu obyvatel za rok 2018 vyšel celkový příjem do státního rozpočtu ve výši 3,031 miliardy korun.

---

⁸⁴ AKTUÁLNĚ.CZ. Češi už pijí energy drinky jako limonádu, ukazují tržby. Mladé to ničí, varují lékaři. In: Aktualne.cz [online]. 5. 9. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/energy-drinky-dobývají-cesky-trh-hlasi-prodejci-mlade-to-nic/r~6b4b0ca0cf0011e988f50cc47ab5f122/>

⁸⁵ MEDIÁŘ. Češi online a sycené nealko: při koupi rozhoduje chuť, nejvíc chutná Kofola. In: Mediar.cz 26. 2. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/cesi-a-sycene-nealko-pri-koupi-rozhoduje-chut-nejvic-chutna-kofola/>

3.7 Česká republika

Předmětem spotřební daně v České republice jsou vybrané výrobky, tj. minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty a tabákové výrobky. Jiné výrobky zde zatím zdaňovány nejsou, a do budoucna se o tom ani neuvažuje. Ve volebních programech se pouze zřídka zmiňují o kvalitnějších potravinách a zlepšení zdraví obyvatel.

V následující kapitole si shrneme dopad na příjem státního rozpočtu, pokud by se rozhodlo o zdanění některých námi vybraných výrobků.

Pivo

Novou změnou platnou od 1.5.2020 jsou sazby zdanění piva. Tento systém zdanění však umožňuje jeho obcházení a nebude lehké ho ohlídat. Nově tak vznikne 9 variant, jak lze zdanit pivo. Experti tvrdí, že existují dvě možnosti, jak k této novince přistupovat. První možnost se naskýtá v nerozlišování daně z přidané hodnoty obsluhou, kdy by se vypustily údaje týkající se DPH při EET. Následně by se o vše postaral účetní.

Klasickým příkladem je točené pivo v provozovně, které se zdaňuje sazbou 10 % a točené pivo do kelímku se zdaněním ve výši 21 %: Člověk si pak jednoduše může v „hospodě“ objednat pivo, přelít ho do kelímku a odejít ven. Nealkoholické piva budou zdaňována 15cti % sazbou.

Toto obcházení není moc reálné uhlídat. Bylo by potřeba častějších kontrol z finančního úřadu anebo nainstalování kamer do jednotlivých provozoven.⁸⁶

---

⁸⁶ URBÁNEK, Vladimír. *Zdanění piva, kterému se teď směje celý internet, možná i vstoupí do učebnic - jako ukázkový odstrašující příklad*. In: Kurzy.cz [online]. 5. 2. 2020 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/529507-zdani-piva-kteremu-se-ted-smeje-cely-internet-mozna-i-vstupi-do-ucebnic-jako-ukazkovy/>

4 Výsledky srovnání, dopady zavedení jednotlivých daní, návrhy de lege ferenda

Kritici tvrdí, že lidé budou slazené výrobky nakupovat stejně, jen si za ně více připlatí. Aby zavedení daní bylo účinné, muselo by platit ve všech státech Evropské unie, protože spotřebitelé by jinak jezdili do okolních zemí.

4.1 Dopad zavedení daně z (ne)zdravých potravin u vybraných států

Dánsko

V březnu roku 2011 byl přijat dánský zákon „tzv. daň z tuku“, který byl součástí daňové reformy. Předmětem daně byly všechny potraviny s nasyceným obsahem tuku (tj. maso, mléko, máslo, polotovary a jiné), který přesahoval 2,3 %. Zákon se navíc dotkl výrobků, které jsou vyrobeny z výše zmíněných potravin, ale neobsahují oněch 2,3 % nasycených tuků. Výše daně činila 16 DKK za kilogram a byla uložena všem výrobcům a dovozcům potravin, což se promítne do konečných cen. Podniky vyvážející krmiva a potraviny s ročním obratem do 700 euro byly osvobozené od daně.

V roce 2012 museli spotřebitelé zaplatit v přepočtu 574 260 000 milionů korun pouze za tukovou daň. Zavedení daně trvalo pouhý rok, a ještě téhož roku došlo k jejímu zrušení.

Jak už jsem předtím zmínila, nadměrná konzumace tuku způsobuje různá vážná onemocnění jako jsou kardiovaskulární onemocnění. Podle odborníků 80 % dánských občanů konzumuje více tuku, než je doporučováno, a to o 10 % více než je jejich celková spotřeba energie. Zavedením tohoto zákona chtělo Dánsko bojovat proti narůstajícím případům obezity. Neuvědomili si, že se bude jednat pouze o jakýsi přechodný efekt, jelikož lidé po zvýšení cen potravin omezí jejich spotřebu, ale jen dočasně. Občané započítají zvýšené ceny do budoucí spotřeby a za nějakou dobu se opět vrátí k jejich konzumaci.

Podle jiných odborníků šlo také hlavně o zvýšení příjmů do státního rozpočtu. Dle mého názoru si předem dobře nepromysleli dopad na jejich ekonomiku, protože tohle zdanění je plošné a dotkne se všech, bez ohledu na jejich stravovací návyky. Ať žijí zdravě nebo ne. Dále někteří odborníci na výživu daň kritizovali z toho důvodu, že nemá žádný vliv na zdraví občanů, ba naopak. Je zdraví škodlivá, protože se zvýší spotřeba uhlohydrátů, a tím se zvýší riziko cukrovky a srdečních chorob. Daň dále nerozlišuje mezi masem libovým a tučným, což bude spotřebitele vést k nákupům tučnějšího a levnějšího

masa. V Dánsku většinou dodavatelé distribuují maso jako celé tělo a následně je zpracováváno v maloobchodních řetězcích. To komplikuje uvalení daně na jednotlivé kusy masa, tak jak jsou prodávány a znemožňuje zohlednění různého podílu tuku v masu. Zjišťování a dokumentování obsahu tuků je administrativně nákladné a náročné. Podobný problém nastává také u hranolek, kde se použitý olej promítne do konečné ceny hranolků, a dále se nepoužije.

Další skupinou jsou lidé trpící podvýživou a matky samoživitelky, kteří v důsledku rostoucích cen přestali nakupovat dražší potraviny a došlo k jejich nahrazení potravinami levnějšími a méně kvalitními.

Mezi mnohé nedostatky se řadily také přeshraniční nákupy, kdy Dánové jezdili do sousedních států (Německa a Švédska) nakupovat, což mělo dopad na potravinářské řetězce, konkurenceschopnost a výši zaměstnanosti. Daň by lidem pomohla pouze v případě změny stravovacích návyků, čímž by se zlepšilo také jejich zdraví. Pokud by však své stravovací návyky lidé nezměnili, docházelo by pouze k větší zátěži jejich příjmů.⁸⁷

Po zrušení daně z nasycených tuků následovalo zrušení daně ze sycených nápojů v důsledku přeshraničního nakupování v sousedním Německu, čímž chtělo Dánsko docílit konkurenceschopnosti a obnovení pracovních míst.

Maďarsko

Maďarsko se řadí mezi jedny ze zemí, které zavedly tzv. „fat tax“. Daň však postrádá logiku, jelikož má mnoho výjimek. Nezdaňuje se například tradiční maďarská kuchyně, jejíž dominantou jsou především klobásy, nebo fast foody.

WTO neboli Světová zdravotnická organizace uvedla, že většinou dospělí lidé s obezitou omezili spotřebu nezdravých potravin a snažili se najít jinou alternativu k lepší životosprávě. Lidé si hlavně uvědomili škodlivost některých potravin, čímž došlo k omezení jejich spotřeby. Druhým důvodem, jež vedl ke změně spotřebitelského chování, byla vyšší cena potravin, a to především cena sycených nápojů. Příjem z daní

---

⁸⁷ JENSEN, Jørgen Dejgård, Sinne SMED, Lars AARUP a Erhard NIELSEN. *Effects of the Danish saturated fat tax on the demand for meat and dairy products* [online]. 2016 [cit. 2020-03-22]. DOI: 10.1017/S1368980015002360; VALLGÅRDA, S, L HOLM a J D JENSEN. *The Danish tax on saturated fat: why it did not survive*. European Journal of Clinical Nutrition [online]. 2015, 69(2), 223-226 [cit. 2020-03-22]. DOI: 10.1038/ejcn.2014.224.

byl následně použit na zvýšení platů ve zdravotnictví, konkrétně se jednalo o 100 000 lékařů a zdravotních sester.⁸⁸

Nicméně, případová studie zjistila nepatrnou ale významnou změnu ve spotřebě. Očekávaný efekt byl hlavně u rodin s nižšími příjmy, jelikož se jich dotkly zvyšující se ceny potravin. Projevilo se to hlavně větším poklesem nákupů zpracovaných potravin než nezpracovaných. Za to rodiny s vyššími příjmy zahrnuly daň do svých budoucích spotřeb a pohltily tyto přebytečné náklady.

O 3,4 % došlo k poklesu jak spotřeby zpracovaných potravin, které podléhají dani, tak i k poklesu jiných zpracovaných potravin jako jsou mléčné výrobky nebo zpracované maso. Nedošlo však k žádným změnám v nákup nezpracovaných potravin. Po roce 2012 se zvýšily nákupy nezpracovaných potravin z důvodu zavedení oné tučné daně. Co se týče výdajů, změna nastala u zpracovaných potravinách o 6,5 %, a úplně nepatrné změny nastaly u nákupů nezpracovaných potravin.⁸⁹

Někteří lidé změnili postoj ke stravovacím návykům. Začali více přemýšlet ohledně své konzumace, hlídají si složení potravin a vyhýbají se nezdravým potravinám. Na to zareagovali výrobci, kteří se snaží snížit obsah cukru ve výrobcích, méně soli, tuku. Jinak řečeno, snaží se snížit zdanitelné položky, aby se jich uvalená daň netýkala. Výrobci se snaží také nahradit cukr a sůl umělými složkami, čímž sice snížit obsah ve výrobcích, ale rozhodně se nejedná o zdravější variantu.

Celkově si myslím, že na snížení spotřeby nemá vliv pouze uvalená daň, ale také celková osvěta týkající se zdraví, omezení nezdravých potravin ve školách a snaha naučit děti a mladistvé zdravého životního stylu. To však neodporuje tomu, aby si člověk párkrát dopřál nějaký prohrěšek.

Na druhou stranu je důležité si uvědomit, že mnozí nahradili zdaněné produkty těmi nezdaněnými, a to se promítlo do snížení spotřeby v zemi. Také se nesmí opomenout ani osvobození od daně domácích potravin, kdy se ceny nezvyšovali a lidé tím pádem nepřestali tyto potraviny nakupovat.

---

⁸⁸ UNICEF. *Implementing Taxes on Sugar-Sweetened Beverages*. In: Unicef [online]. 1. 3. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://sunpc.org.pk/wp-content/uploads/2019/05/190328_UNICEF_Sugar_Tax_Briefing_R09.pdf

⁸⁹ EUROPEAN COMMISSION. *Health Equity Pilot Project (HEPP). The impact of taxes on "junk food" in Hungary*. In: Ec.europa.eu [online]. 2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/social_determinants/docs/hepp_case-studies_02_en.pdf

Avšak celkový pokles spotřeby potravin přesahuje ztráta, kterou dosahuje spotřebitelský průmysl. Ztráty na zisku firmy kompenzují propouštěním a zvyšuje se v zemi nezaměstnanost.

Finsko

Finský parlament odhlasoval zrušení daně z cukrovinek a zmrzliny s účinností od 1. 1. 2017. Stalo se tak poté, co potravinářský průmysl podal stížnost Evropské komisi. Stížnost se týkala nepropracovanosti daně, jelikož daň byla uvalena na cukrovinky a čokoládu, ale nebrala v potaz různé sušenky, pěny nebo pudinky s vysokým obsahem cukru. Toho využily výrobci a začali vyrábět více druhů sušenkových produktů. Navíc tak docházelo k upřednostňování finských výrobců oproti dovozcům, jelikož ti museli navíc kromě uvalené daně platit dovozní cla. To se promítlo do konečné ceny výrobků pro spotřebitele a dovozci tak měli těžší podmínky při obstání v konkurenčním boji.⁹⁰

Dopad zavedené daně ve Finsku byl různý. Promítnutím daně do konečné ceny výrobků mělo za následek omezení spotřeby nápojů s vysokým obsahem cukru, ale na druhou stranu Finové odmítali omezit nákupy cukrovinek a jejich spotřeba tím pádem neklesla.

Došlo tedy k navýšení příjmů do státního rozpočtu, naplnil se tak hlavní cíl, ale na zdraví tato daň neměla žádný efekt.⁹¹

V důsledku zrušení daně došlo k poklesu ceny o 95 centů za kilogram u čokolád nebo zmrzlin. O kolik by měla poklesnout cena výrobků záleží na její hmotnosti. Otázkou je, zda prodejci opravdu ceny sníží nebo je nechají na stejné úrovni jako při platnosti daně. Ve prospěch prodejců hrají neustále se zvyšující ceny, přestože daně klesají. Z mého pohledu by klesající ceny měly špatný vliv na zdraví obyvatel, jelikož budou nezdravé potraviny a výrobky cenově dostupnější. Tím si je budou moci dovolit nakupovat i rodiny s nižšími příjmy, na které daň nejvíce dopadala.

---

⁹⁰ CONFECTIONERY NEWS. *Confectionery taxes doomed to fail in EU after Finland ruling?* In: Confectionerynews.com [online]. 14. 12. 2016 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.confectionerynews.com/Article/2016/12/14/Confectionery-taxes-doomed-to-fail-in-EU-after-Finland-ruling>

⁹¹ YLE. *Report: Sugar tax worked on drinks, but not candy.* In: Yle.fi [online]. 20. 3. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://yle.fi/uutiset/osasto/news/report_sugar_tax_worked_on_drinks_but_not_candy/10698554

Norsko

Norsko již v roce 1922 uvalili daň na čokoládu, která měla zvýšit příjem do státního rozpočtu. V roce 1981 daň rozšířili nealkoholické nápoje s obsahem přidaného cukru. Do roku 2018 se s daní nevyskytovaly žádné problémy, až do chvíle, kdy došlo ke zvýšení daně z čokolády o 83 % a koncentráty o 42,3 %. Zvýšená daň se promítla do konečných cen potravin, a zároveň daň musí platit všichni vývozci a dovozci, bez výjimky.

Veškerý příjem z této daně je možné využít k jakémukoliv účelu, což tedy znamená, že nemusí být využit ve zdravotnictví, ačkoliv kvůli zdravotnímu riziku je tato daň vybíraná.

Největšímu problému, kterému Norsko čelí, jsou přeshraniční nákupy. Ty ohrožují konkurenceschopnost norské ekonomiky, ohrožují pracovní místa v přeshraničí se Švédskem a maloobchodním řetězcům v Norsku klesají zisky. Kdyby Švédsko také zdaňovalo sycené nápoje a čokoládu, nic takového by se nedělo nebo pouze v zanedbatelné míře. Situaci nepomáhá ani fakt, že švédské řetězce schválně snižují ceny, aby přilákali norské zákazníky. Zlepšení zdravotní situace norských obyvatel se projevilo v menší míře. Studie zjistily účinek v případě omezení spotřeby u dětí a mládeže.⁹² Ve Švédsku také dochází k nárůstu prodeje alkoholických nápojů kvůli norské dani z cukru.

V Norsku se také uvažuje o zrušení daně a jejím nahrazením tzv. poplatkem, který by byl založený na zdravotní nezávadnosti. Poplatek by měl postihnout více výrobků s nízkým obsahem živin, více výrobců, a tím zároveň podpořit norskou politiku veřejného zdraví. Problém se totiž nachází v nespravedlivém a náhodném uvalení daně na výrobky. Podobné výrobky jsou rozdílně zdaněny, anebo výrobky obsahující cukr nejsou vůbec zdaněny, ačkoliv jiné výrobky neobsahující cukr jsou zdaněny.⁹³ Odborníci tvrdí, že zrušením daně by skončil výše zmíněný přeshraniční obchod. V poslední době pokles spotřeby neměl žádnou spojitost se zavedenou daní z cukru,

---

⁹² UNICEF. *Implementing Taxes on Sugar-Sweetened Beverages*. In: Unicef [online]. 1. 3. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://sunpc.org.pk/wp-content/uploads/2019/05/190328_UNICEF_Sugar_Tax_Briefing_R09.pdf

⁹³ IEG POLICY. *Norway looks to replace sugar tax with tax on food healthiness*. In: Iegpolicy.com [online]. 15. 5. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://iegpolicy.agribusinessintelligence.informa.com/PL220225/Norway-looks-to-replace-sugar-tax-with-tax-on-food-healthiness>

jelikož Norsko patří mezi evropské země, které konzumují nejméně cukru. Takže zrušením daně by nenastala žádná změna ve spotřebě nebo pouze nepatrná.

Do opozice se staví jiní odborníci, kteří tvrdí, že v Norsku dochází ve vysoké míře ke konzumaci výrobků s obsahem cukru, a zrušením daně, by se tato spotřeba zvýšila.

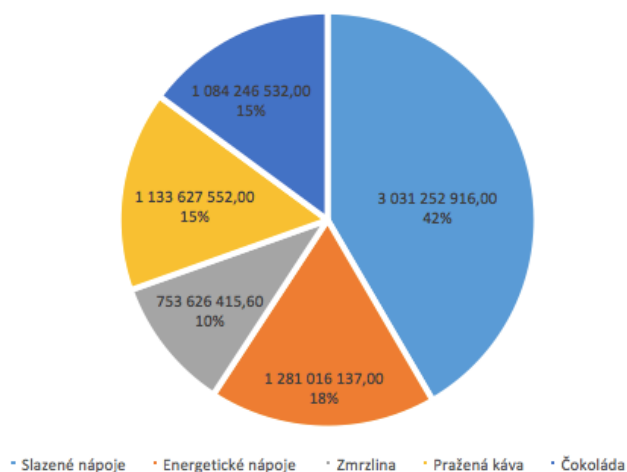
Česká republika

Nyní si ukážeme dopad na příjem státního rozpočtu, pokud by se rozhodlo o zdanění čokolády, zmrzliny, sycených nápojů, energetických nápojů nebo zrnkové kávy.

Pokud by se vláda rozhodla zdanit slazené nápoje, zvýšil by se příjem státního rozpočtu o 3 031 252 916 Kč, což je 42 % ze zdanění všech jednotlivých výrobků. V níže přiloženém grafu č. 4.1 lze vidět, kolik peněžních prostředků by stát vybral zdaněním vybraných výrobků. Zdaněním energetických výdajů by si stát přišel na 1 281 016 137 Kč, praženou kávou na 1 133 627 552 Kč, čokoládou na 1 084 246 532 Kč a v neposlední řadě zmrzlinou na 753 626 415,60 Kč.

Graf 4.1: Dopad zdanění jednotlivých výrobků na příjem státního rozpočtu (v Kč)

Dopad zdanění jednotlivých výrobků na příjem státního rozpočtu (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Oproti ostatním daním uplatňovaným v České republice se jedná o malé finanční prostředky, která stát může využít pro další rozvoj země.

Slazené nápoje a čokoláda nejvíce ovlivňují zdraví dětí a dospívající mládeže. Před zavedením daně by bylo nutné důkladně zvážit veškeré důsledky. Například zda uplatnit jednu daň, daň odstupňovanou nebo daň podle obsahu přidaného cukru.

V České republice se už mnohokrát uvažovalo o dani ze slazených nápojů, ale většina poslanců je proti. Tvrdí, že by došlo k omezení svobody nebo pouze k přechodnému efektu. Příkladem je přechodný efekt u zdanění alkoholu a cigaret, kdy zvýšení daně a následné zvýšení spotřebních cen vede jen na chvíli k omezení spotřeby. Kuřáci i přes zvýšené ceny budou nadále kupovat cigarety a kouřit. Ani zdravotní problémy je neodradí. Jsme mimo jiné demokratická země, svobodní lidé a zavedením daně ze sycených nápojů by mnozí mohli nabýt domněnky, že se jejich svoboda omezuje. Měla by se vzít v potaz také „férovost“, protože cukr neškodí zdraví o nic méně než tuk nebo sůl. V dalších letech by pak mohlo dojít ke zdanění soli a tuku.

Před dvěma roky chtěl poslanec Bohuslav Svoboda energetické nápoje postavit na stejnou úroveň jakož jsou alkoholické nápoje a cigarety, což by znamenalo prodej energetických nápojů až po dovršení 18 let. Nebylo by tak pro ně možné koupit žádný nápoj, který by obsahoval více než 150 mg kofeinu.⁹⁴

Na druhou stranu si jako stát můžeme vzít příklad z jiných států, které již tyto zvláštní daně zavedly. Do této chvíle se nepotvrdily účinky zavedení těchto daní a obezita občanů tyto státy stále trápí.

Veškerý příjem získaný z výběru daní by se měl investovat do zdravotnictví. Ať už se jedná o zkvalitnění zdravotnické péče, zvyšování platů zdravotníků nebo příspěvků zdravotních pojišťoven na aktivní pohyb.

4.2 Doporučení v případě zavedení daně z (ne)zdravých potravin pro Českou republiku

Ze začátku studování tohoto tématu jsem se k tomuto tématu stavěla optimisticky. Měla jsem zdanění nezdravých potravin za dobrý nápad, co se týče dopadu na naše zdraví. Lidé by se o sebe více starali a více by přemýšleli nad svou spotřebou potravin. Rukou

---

⁹⁴ ZDRAVOTNICKÝ DENÍK. *Zvláštní zdanění sladkých nápojů v Česku zatím nehrozí. Ministerstvo i politici raději volí cestu edukace.* In: Zdravotnickydenik.cz [online]. 12.1.2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2017/01/zvlastni-zdaneni-sladkych-napoju-v-cesku-zatim-nehrozi-ministerstvo-i-politici-radeji-voli-cestu-edukace/>

v ruce by s tím následovala snaha více dbát na svou tělesnou kondici a lidé by se začali více hýbat.

Druhou výhodou tohoto zdanění jsem viděla v příjmu do státního rozpočtu, který by se dále mohl využít ve zdravotnictví, jak to dělá mnoho států. Zdravotní pojišťovny by mohly pro zájemce více přispívat na pohybové aktivity, například plavání, různé formy skupinového cvičení, fitness a jiné.

Nyní se můj názor na tuto tematiku zcela změnil. Myslím si, že by se zvláštní daň z nezdravých potravin v České republice zavádět neměla. Je to na každém jedinci, jak ke svému zdraví přistupuje. Ale nemyslím si, že tvrdým bojem například v podobě zavedení daně z cukru nějak ovlivníme obezitu a kardiovaskulární onemocnění v zemi. Pokud lidé nechtějí změnit své stravovací návyky, vždycky si najdou nějaký způsob, jak obejít onu zavedenou daň. Zvýšená cenová hladina u vybraných produktů se rodin s vyššími finančními příjmy nijak zvlášť nedotkne oproti rodinám s nižšími příjmy, kteří buď najdou levnější alternativy čokolád a jiných cukrovinek nebo přejdou na zdravější stravování a začnou méně pít sycené nápoje. Příkladem by mohla být 2, 25 litrová láhev Coca-Cola, která by po zavedení daně stála 45 Kč. Z mého pohledu si nedokážu představit, že rodiny s nižšími příjmy by si denně nebo 2-3 x za týden dovolily nakupovat něco tak drahého. Pak zde ale existují podobné nápoje typu Coca-Cola, které jsou mnohem levnější a obsahují různá dochucovadla, aby nápoj připomínal Colu, což není o nic moc zdravější. Tyto nápoje by si rodiny dovolit mohli a ani zvýšená cena z důvodu zavedené daně by je neodradila.

Pokud by se daň z cukru uvalovala podle obsahu přidaného cukru v nápojích a produktech, někteří výrobci, u nichž obsah přidaného cukru ve výrobcích nepřekročí stanovenou hranici, by se touto cestou dani vyhnuli a cena jejich produktů by se nezvýšila. Druhou variantou je snižování obsahu cukru některých společností, jak jsem již zmínila v kapitole č. 2.4.1.

V České republice si můžeme vzít příklad ze zdražování alkoholických nápojů a cigaret. Sazby spotřebních daní se zvyšují, to se následně promítá do zvyšujících se cen tabáků, cigaret a alkoholu. Avšak kuřáků ve značné míře neubývá, ani konzumace alkoholu se nijak zvlášť nesnížila. Neustále se jim připomínají možné zdravotní následky jako je rakovina plic, že to škodí jim, ale také jejich okolí. Kuřáky to stále nijak

neodradilo, akorát přejdou k levnějším alternativám, ale kouření se nevzdají. Ten samý problém se vyskytuje u konzumace alkoholických nápojů.

Zavedení daně by bylo spíše chápáno jako určité omezení svobodného rozhodování a rostl by jen výskyt různých námitek, kritik a odpůrců. Češi obecně jakoukoliv změnu v daňovém systému berou negativně, a myslím si, že tuhle změnu by s velkým nadšením nepřijali.

Celkově je dobré si vzít příklad z jiných členských států Evropské unie, kde tuto daň zavedli a za pár let ji zrušili, neboť jim přinesla jen malé změny, co se týče zlepšení zdraví obyvatel. Dosáhli pouze zvýšeného příjmů do státního rozpočtu.

Největší dopad daně je u lidí, kteří ty nezdravé potraviny konzumují. Takže u této skupiny se projeví největší změna a projeví se to i na jejich zdraví.

Dalším důvodem, proč bych nedoporučovala zavedení zvláštní daně jsou přeshraniční nákupy. S tímto problémem se potýkalo Dánsko a Norsko, jak už víme z předcházející kapitoly. Tím, že se Česká republika nachází ve středu Evropy a je obklopena sousedními státy, bylo by zde vysoké riziko těchto přeshraničních nákupů. Stát by pak přicházel o svůj příjem do státního rozpočtu, docházelo by ke snižování zisku maloobchodních řetězců a propouštění zaměstnanců tzn. zvyšování nezaměstnanosti. Této situaci by šlo předejít, kdyby současně zavedly zvláštní daně jak v České republice, tak v Německu, Polsku, Slovensku a Rakousku. Tím by se zabránilo k nákupům v jiných státech a úniku financí pryč ze země.

Další možností, jak tomuto problému předejít je nařízení zavedení daně z cukru podle obsahu přidaného cukru v celé Evropské unii. Tím by došlo k zamezení přeshraničních nákupů. Na druhou stranu zde vyvstává otázka, jak by na nařízení zareagoval potravinářský průmysl. Někteří výrobci by nemuseli obstát v konkurenčním boji, došlo by ke krachu společností nebo k propouštění zaměstnanců a růstu nezaměstnanosti. Lidé pak začnou více čerpat podpor v nezaměstnanosti, které se čerpají ze státního rozpočtu. Takže účelově vybrané daně na zdravotnictví by se vlastně použily na běžné výdaje státu (tzn. zde podpora v nezaměstnanosti).

Více bych se zaměřila na řešení dvojí kvality potravin a podpoření zdravého životního stylu než na uvalení daně z nezdravých potravin. Každý by se měl svobodně rozhodovat podle svého uvážení a je na jedinci, jaký přístup má ke zdraví.

Jen pro představu bych chtěla zmínit rozdílné složení nápoje Fanta. V České republice obsahuje nápoj 5 % pomerančové šťávy na rozdíl od Itálie, kde obsah pomerančové šťávy činí 12 %, ve Francii 10 % a v Dánsku 4,5 %.

Stát se může snažit více podpořit aktivní pohyb lidí. Ve městech se zaměřit na aktivní mobilitu, kde nejsou moc příznivé podmínky, aby lidé vyměnili automobily za pěší chůzi nebo kolo. Začít více motivovat k trávení aktivního volného času, tzn. jízdě na kole, pěší turistice, in-line bruslení, plavání, běhu nebo využívání fitness center, popřípadě již nově budovaných workoutových hřištích a venkovních fitness strojích.

Pomocí sociálních sítí a dobře vypracované marketingové strategie je zde určitá možnost účinnosti snahy se začít více hýbat.

5 Závěr

Cílem této práce bylo zhodnocení současné situace v České republice z hlediska zdanění potravin, porovnat se situací v Evropě a navrhnout změnu či doporučení v českém daňovém systému. Zaměřila jsem se především na prostudování a analyzování právní úpravy nezdravých potravin vybraných evropských států.

Spotřební daně se totiž řadí mezi nejdůležitější veřejné finance každého státu. Systém spotřebních daní by měl být jednoduchý, efektivní, stabilní, pochopitelný pro každého jedince a měl by se vzít v potaz systém zdanění v sousedních státech. Zároveň by se měl vytvořit určitý kompromis mezi svobodou volby jednotlivce a způsobem, jak omezit negativní externality dopadající na obyvatele pomocí jejich spotřeby.

Předpis evropské unie udává, které výrobky podléhají spotřební dani. To však neznamená, že členské státy nemohou uplatit zvláštní spotřební daň na jiné výrobky. V České republice takové zdanění zatím uplatňované není, a proto jsem v této diplomové práci chtěla analyzovat a porovnat již zavedené zvláštní zdanění nezdravých potravin v jiných členských zemích a tyto poznatky dále využít v rámci doporučení pro Českou republiku.

Došla jsem tedy k závěru, že Česká republika se může do boje s obezitou pustit pomocí zlepšení kvality potravin a více se zaměřit na dvojí kvalitu potravin, která se zde v posledních letech řeší. Dále více podpořit pohybovou aktivitu obyvatel než se uchýlovat k uvalení daně. Například snažit se o zvýšení aktivního trávení volného času tzn. cyklistiku, běh, in-line bruslení nebo pěší turistiku. Dle mého názoru mezi nejdůležitější skupinu, na kterou je dobré se zaměřit, patří předškolní děti a dospívající mládež, kteří často tráví svůj volný čas doma hraním videoher.

Zavedení potravinových daní totiž vždycky nemusí vést k očekávaným účinkům, v našem případě se jedná o ovlivnění spotřebního chování obyvatel. Po analýze převažuje více negativních dopadů než pozitivních. Ve zkoumaných státech se totiž neprokázal znatelný pokles ve spotřebě na úkor vybraných příjmů z daní. Správa daní je navíc administrativně a finančně náročná.

Negativně také reaguje potravinářský průmysl, který se podílí na ekonomice země. Docházelo by k odlivu peněz z domácí ekonomiky do sousedních států z důvodu nákupů spotřebitelů u sousedních států.

Potvrdila jsem si tak svou hypotézu, že zavedení daně z (ne)zdravých potravin, nemusí mít vždy pozitivní vliv na snížení obezity v zemi a zlepšení zdraví obyvatel, ale může mít negativní dopad na ekonomiku země.

Potravinová daň tedy není dobrým řešením, jak získat vyšší příjem do státního rozpočtu, zejména jako pokrytí rostoucích nákladů ve zdravotnictví související se zvyšujícím se kardiovaskulárním onemocněním.

Seznam použité literatury

Odborná kniha

BENDA, Václav a Ladislav PITNER. *Daň z přidané hodnoty s komentářem: k 1.4.2019*. 12. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. Daně. ISBN 978-80-7554-220-5.

BREMMERS, Henry and Kai PURNHAGEN. *Regulating and managing food safety in the EU: a legal-economic perspective*. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2018. ISBN 978-3-319-77043-7.

EUROPEAN UNION. *Taxation Trends in the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019. ISBN 978-92-76-00658-9.

KÁRNÍK, Miroslav. *Clo a celní politika od A do Z*. Olomouc: ANAG, c2012. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-779-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUNEŠ, Zdeněk. *Daň z přidané hodnoty 2019: úplné znění zákona o DPH k 1.4.2019 s pedagogickými pomůckami včetně komentářů a grafů*. 9. aktualizované a přepracované vydání. Praha: 1. VOX, 2019. Daně. ISBN 978-80-87480-72-4.

MACHKOVÁ, Hana, Eva ČERNOHLÁVKOVÁ a Alexej SATO. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4874-0.

OECD. *Consumption Tax Trends 2012: VAT/GST and Excise Rates, Trends and Administration Issues*. Paris: OECD Publishing. 224 s. ISBN 978-92-64-18138-0.

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4694-4.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2016. Ekonomie. ISBN 978-80-87480-44-1.

Právní předpisy

Zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty

Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 zde dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku

Článek v odborném časopise nebo ve sborníku z konference

DÉVÉNYI, Péter. Hungary: The New Hungarian Act on the Special Public Health Tax of Certain Products (a.k.a. Chips-Tax). *European Food* [online]. 2011, 6(4), 252-252 [cit. 2020-03-29]. ISSN 18622720. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true>

JENSEN, Jørgen Dejgård, Sinne SMED, Lars AARUP a Erhard NIELSEN. *Effects of the Danish saturated fat tax on the demand for meat and dairy products* [online]. 2016 [cit. 2020-03-22]. DOI: 10.1017/S1368980015002360. ISSN edsbas.

VALLGÅRDA, S, L HOLM a J D JENSEN. *The Danish tax on saturated fat: why it did not survive*. *European Journal of Clinical Nutrition* [online]. 2015, 69(2), 223-226 [cit. 2020-03-22]. DOI: 10.1038/ejcn.2014.224. ISSN 09543007.

Elektronické dokumenty a ostatní

AKTIN. *Kolik kofeinu už je přes čáru a co nám může způsobit?*. In: Aktin.cz [online]. 1 5. 4. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://aktin.cz/kolik-kofeinu-uz-je-pres-caru-a-co-nam-muze-zpusobit>

AKTUÁLNĚ.CZ. *Češi už pijí energy drinky jako limonádu, ukazují tržby. Mladé to ničí, varují lékaři.* In: Aktualne.cz [online]. 5. 9. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/energy-drinky-dobývají-cesky-trh-hlasi-prodejci-mlade-to-nic/r~6b4b0ca0cf0011e988f50cc47ab5f122/>

ARTHUR, Rachel. *Tesco reduces sugar in own brand soft drinks*. In: Foodnavigator.com [online]. 7. 11. 2016 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.foodnavigator.com/Article/2016/11/07/Tesco-reduces-sugar-in-own-brand-soft-drinks>

ASEN, Elke. *Soda Taxes in Europe*. In: Taxfoundation.org [online]. 5. 9. 2019 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/soda-taxes-europe-2019/>

BEZPEČNOST POTRAVIN. *Kofein*. In: EFSA [online]. [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.bezpecnostpotravin.cz/UserFiles/EFSA/Kofein.pdf>

BUNDESAMT FÜR JUSTIZ. *Kaffeesteuergesetzes*. In: Bundesamt für Justiz [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/kaffeestg_2009/

BUNDESAMT FÜR JUSTIZ. *Verordnung zur Durchführung des Kaffeesteuergesetzes*. In: Bundesamt für Justiz [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/kaffeestv_2010/

BYZNYS NOVINY. *Cukrová daň: Británie zavedla zdanění cukru v nápojích. Plánuje tak zabránit tloustnutí lidí*. In: Byznysnoviny.cz [online]. 8. 4. 2018 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.byznysnoviny.cz/2018/04/08/cukrova-dan-britanie-zavedla-zdaneni-cukru-napojich-chce-zabranit-tloustnuti-lidi/>

CASH, Emma Jane. *European soda maker vow to reduce added sugar by further 10%*. In: Foodnavigator.com [online]. 8. 2. 2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.foodnavigator.com/Article/2017/02/08/European-soda-makers-vow-to-reduce-added-sugar-by-further-10>

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Spotřební daň – kdo a v jaké výši ji platí?*. In: ČSOB [online]. 13. 5. 2019 [vid. 27. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/spotrebni-dan-kdo-a-v-jake-vysi-ji-plati/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Spotřeba potravin 2018*. In: Czso.cz [online]. 2. 12. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/spotreba-potravin-2018>

CONFECTIONERY NEWS. *Confectionery taxes doomed to fail in EU after Finland ruling?* In: Confectionerynews.com [online]. 14. 12. 2016 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.confectionerynews.com/Article/2016/12/14/Confectionery-taxes-doomed-to-fail-in-EU-after-Finland-ruling>

DENIK.CZ. *Presoleno. Skrytý zabiják útočí i na batolata*. In: Denik.cz [online]. 1. 3. 2016 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/presoleno-skryty-zabijak-utoci-i-na-batolata-20160301.html

ECHO24. *Boj proti kuřákům přitvrzuje. Cigarety budou zase dražší a zmizí i mentolky*. In: Echo24.cz [online]. 30. 12. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SZiv8/boj-proti-kurakum-pritvrzuje-cigarety-budou-zase-drazsi-a-zmizi-i-mentolky>

EKONOMICKÝ DENÍK. *Daň z cukru platí skoro ve čtyřiceti zemích. Výsledky jsou rozporuplné.* In: Ekonomickydenik.cz [online]. 15. 8. 2019 [vid. 26. 02. 2020]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/dan-cukru-plati-skoro-ve-ctyriceti-zemich-vysledky-jsou-rozporuplne/>

EUROPEAN COMMISSION. *Health Equity Pilot Project (HEPP). The impact of taxes on “junk food” in Hungary.* In: Ec.europa.eu [online]. 2017 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/social_determinants/docs/hepp_case-studies_02_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty on Tobacco.* In: Ec.europa.eu [online]. [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-duties-tobacco_en

EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Sweets, Ice-cream and Soft drinks.* In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/legacy/taxDetail.html?id=2001/1424159141&taxType=Other%20in direct%20tax

EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty – Chocolate and sweets.* In: Ec.europa.eu [online]. 17. 2. 2015 [vid. 30. 3 .2020]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=152/1546297200

EUROPEAN COMMISSION. *Excise duty on Alcohol.* In: Ec.europa.eu [online]. [vid. 15. 3 .2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/excise-duties-alcohol-tobacco-energy/excise-duties-alcohol_en

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Nepřímé daně.* In: Evropský parlament [online]. 1. 5. 2019 [vid. 30.3. 2020]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/81/prime-dane>

EXPANDECO. *Jaké sazby DPH mají členské státy EU v roce 2019?.* In: Expandeco.com [online]. 21. 2. 2019 [vid. 29. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.expandeco.com/cz/jake-sazby-dph-maji-clenske-staty-eu-v-roce-2019>

FINANCE. *Energetické nápoje preferují dospělí, ale i děti.* In: finance.cz [online]. 1. 7. 2019 [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/524744-energeticke-napoje/>

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *Méně cukru, stejná sladkost. Nestlé posílá z Česka do světa revoluční novinku.* In: Archiv.ihned.cz [online]. 27. 3. 2018 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66092450-mene-cukru-stejna-sladkost-nestle-posila-z-ceska-do-sveta-revolucni-novinku>

iDNES. *Vyšší zdanění cigaret miliardy do státní kasy nepřinese, varují ekonomové.* In: idnes.cz [online]. 4. 7. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/tabak-dane-ministerstvo-financi-rozpocet-spotrebni-dan.A190704_112332_ekonomika_rts

IEG POLICY. *Norway looks to replace sugar tax with tax on food healthiness.* In: iegpolicy.com [online]. 15. 5. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://iegpolicy.agribusinessintelligence.informa.com/PL220225/Norway-looks-to-replace-sugar-tax-with-tax-on-food-healthiness>

iRozhlas. *Čokoláda jako komodita. Její spotřeba roste v Česku i jinde ve světě, projevuje se to i na burze.* In: irozhlas.cz [online]. 11. 4. 2018 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/cokolada-jako-komodita-jeji-spotreba-roste-v-cesku-i-jinde-ve-svete-projevuje-se_1804111109_dp

iROZHLAS. *Stát přišel o stovky milionů ze zahrňvacích cigaret. Analýzu, že je nešlo da nit, ale nemá.* In: irozhlas.cz [online]. 9. 4. 2019 [1. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/heets-zahrivany-tabak-celni-sprava-ministerstvo-financi-analyza-spotrebni-dan_1904090600_tec

LEGIFRANCE. *Code général des impôts. Article 1613 bis A.* In: Legifrance.gouv.fr [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=76C9D5A5368AA183F1A4954103FEDE35.tpdila13v_1?idArticle=LEG IARTI000030702114&cidTexte=LEGITEXT000006069577&dateTexte=20151124&categorieLien=id&oldAction=&nbResultRech

LEGIFRANCE. *Code général des impôts. Article 1613 quater.* In: Legifrance.gouv.fr [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=B804FEC5722FE8291078575F1E9EE05D.tpdila18v_1?idArticle=LEGI ARTI000030702104&cidTexte=LEGITEXT000006069577&dateTexte=20151124

MAIL ONLINE. *Say cheese! Health-conscious cheddar-lovers can rejoice as Tesco brings out first ever low-salt variety... which passes the FEMAIL taste test.* In: dailymail.co.uk [online]. 22. 5. 2013 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.dailymail.co.uk>

co.uk/femail/article-2312471/Tesco-brings-low-salt-cheddar-cheese--passes-FEMAIL-taste-test.html

MEDIÁŘ. *Češi online a sycené nealko: při koupi rozhoduje chuť, nejvíc chutná Kofola.* In: Mediar.cz 26. 2. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/cesi-a-sycene-nealko-pri-koupi-rozhoduje-chut-nejvic-chutna-kofola/>

MICHAIL, Niamh. *Nestlé pledges 18,000-tonne sugar cut in European products.* In: Foodnavigator.com [online]. 23. 2. 2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.foodnavigator.com/Article/2017/02/23/Nestle-pledges-18-000-tonne-sugar-cut-in-European-products?utm_source=newsletter_daily&utm_medium=email&utm_campaign=23-Feb-2017&c=paSxOMMzvCcNm0%2FOEbb%2FyjJ3vF8LvTbH&p2=#

MINISTERSTVO FINANČÍ. *Výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2019 je o 11,5 mld. lepší než očekávání.* In: MFČR [online]. 3.1.2020 [vid. 27.2.2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/pokladni-plneni-sr-37026>

MINISTERSTVO FINANČÍ. *Reakce MF na studii o dopadech zvýšení spotřební daně na tabák.* In: MFČR [online]. 3. 7. 2019 [vid. 20. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2019/reakce-mf-na-studii-o-dopadech-zvyseni-s-35607>

MINISTRY OF FINANCE. *Excise duty.* In: Vm.fi [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://vm.fi/excise-duty>

MZV. *Daňová problematika.* In: Mzv.cz [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/paris/cz/obchod_a_ekonomika/obchod_a_podnikani_ve_francii/dane/index.html

NEMZETI JOGSZABÁLYTÁR. *NÉPEGÉSZSÉGÜGYI TERMÉKAD.* In: njt.hu [online]. 1. 1. 2015 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139165.284238#foot_28_place

RETSININFORMATION. *Den fulde tekst.* In: Retsinformation.dk [online]. 26. 12. 2017 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=197126&#P11>

RSM. *Public health product tax (NETA).* In: Tax [online]. [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.rsm.hu/en/tax-to-know/public-health-product-tax-neta>

SAFE FOOD. *New survey indicates reduction in sugar content in energy drinks in response to sugar tax but increase in proportion sold in bigger size*. In: safefood.eu [online]. 7. 10. 2019 [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.safefood.eu/News/2019/New-survey-indicates-reduction-in-sugar-content-in-energy-drinks-in-response-to-sugar-tax-but-increa.aspx>

SKATTEFORVALTNINGEN. *Afgift af kaffe Indhold*. In: skat.dk [online]. 31. 1. 2020 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.skat.dk/skat.aspx?oID=2061875&chk=216701>

SKATTEETATEN. *Sugar tax*. In: The Norwegian Tax Administration [online]. [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.skatteetaten.no/en/business-and-organisation/vat-and-duties/excise-duties/about-the-excise-duties/sugar/>

SPIRITS EUROPE. *High tax, incentive for illicit alcohol*. In: Taxation and Economy [online]. [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://spirits.eu/taxation-economy/high-tax-incentive-for-illicit-alcohol>

TAX FOUNDATION. *Beer Taxes in Europe*. In: Taxfoundation.org [online]. 8. 8. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/beer-taxes-europe-2019/>

TAX FOUNDATION. *Cigarette Taxes in Europe*. In: Taxfoundation.org [online]. 22. 8. 2019 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://taxfoundation.org/cigarette-tax-europe-2019/>

TESCO. *Reduced and low salt*. In: Tesco.com [online]. [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.tesco.com/groceries/en-GB/buylists/helpful-little-swaps/reduced-and-low-salt>

THE CONVERSATION. *Why the government should tax unhealthy foods and subsidise nutritious ones*. In: Theconversation.cz [online]. 14. 2. 2017 [vid. 26. 2. 2020]. Dostupné z: <http://theconversation.com/why-the-government-should-tax-unhealthy-foods-and-subsidise-nutritious-ones-72790>

THE JOURNAL. *Energy drinks contain up to 17 spoons of sugar and twice as much caffeine as an espresso*. In: thejournal.ie [online]. 7. 10. 2019 [vid. 15. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.thejournal.ie/amount-of-sugar-and-caffeine-in-energy-drinks-4840160-Oct2019/>

UNICEF. *Implementing Taxes on Sugar-Sweetened Beverages*. In: Unicef [online]. 1. 3. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://sunpc.org.pk/wp-content/uploads/2019/05/190328_UNICEF_Sugar_Tax_Briefing_R09.pdf

URBÁNEK, Vladimír. *Zdanění piva, kterému se teď směje celý internet, možná i vstoupí do učebnic – jako ukázkový odstrašující příklad*. In: Kurzy.cz [online]. 5. 2. 2020 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/529507-zdaneni-piva-kteremu-se-ted-smeje-cely-internet-mozna-i-vstoupi-do-ucebnic-jako-ukazkovy/>

VITALIA. *Sůl a její vliv na lidské zdraví*. In: Vitalia.cz [online]. 29. 6. 2010 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/tiskove-zpravy/sul-a-jeji-vliv-na-lidske-zdravi/>

VITALIA. *Co se stane, když zavedete vysoké daně za sladkosti*. In: Vitalia.cz [online]. 20. 3. 2018 [vid. 1. 4. 2020]. Dostupné z: <https://www.vitalia.cz/clanky/co-se-stane-kdyz-zavedete-dane-za-sladkosti/>

YLE. *Report: Sugar tax worked on drinks, but not candy*. In: Yle.fi [online]. 20. 3. 2019 [vid. 11. 4. 2020]. Dostupné z: https://yle.fi/uutiset/osasto/news/report_sugar_tax_work_ed_on_drinks_but_not_candy/10698554

ZDRAVOTNICKÝ DENÍK. *Zvláštní zdanění sladkých nápojů v Česku zatím nehrozí. Ministerstvo i politici raději volí cestu edukace*. In: Zdravotnickydenik.cz [online]. 12. 1. 2017 [vid. 30. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2017/01/zvlastni-zdaneni-sladkych-napoju-v-cesku-zatim-nehrozi-ministerstvo-i-politici-radeji-voli-cestu-edukace/>

ZOLL. *Steuergegenstand im Kaffeesteuerrecht*. In: Zoll.de [online]. 1. 4. 2020. Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Steuern/Verbrauchsteuern/Alkohol-Tabakwaren-Kaffee/Steuergegenstand-Besonderheiten-Wein/Kaffee/kaffee_node.html

Seznam zkratek

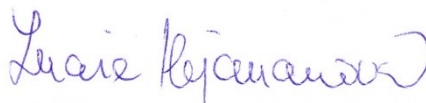
CZK	česká koruna
ČR	Česká republika
DKK	dánská koruna
DPH	daň z přidané hodnoty
EET	elektronická evidence tržeb
EHS	Evropské hospodářské společenství
EU	Evropská unie
EUR	euro
HUF	maďarský forint
IQOS	I Quit Ordinary Smoking
Kč	česká koruna
NOK	norská koruna
PPS	parita kupní síly
WHO	Světová zdravotní organizace

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové (bakalářské) práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

28.4.2020

jméno a příjmení studenta